

Utvalg: Kommunestyret - Ørland kommune
Møtested: Yrjar, Rådhuset
Møtedato: 21.08.2014
Tid: 12:00

Forfall meldes til www.postmottak@orland.kommune.no eller Infotorget tlf. 72514000, som sørger for innkalling av varamedlemmer. Varamedlemmer møter kun ved spesiell innkalling.

Innkalling er sendt til:

Navn	Funksjon	Reprenter
Hallgeir Grøntvedt	Ordfører	OK-SP
Knut Morten Ring	Varaordfører	OK-AP
Finn Olav Odde	Medlem	OK-SP
Laila Selnes Lund	Medlem	OK-SP
Bjørn Henrik Solbue	Medlem	OK-SP
Thomas Hovde	Medlem	OK-SP
Ove Dagfinn Vinge	Medlem	OK-SP
Andreas Oust Ledsaak	Medlem	OK-SP
Vidar Venes	Medlem	OK-SP
Roar Hegvik	Medlem	OK-AP
Bodil Grande	Medlem	OK-AP
Wenche Sekse	Medlem	OK-AP
Vilde T. A. Røstad	Medlem	OK-SV
Mikal Tyskø	Medlem	OK-V
Lillian Reinseth	Medlem	OK-V
Frank Aronsen	Medlem	OK-H
Torhild Aarbergsbotten	Medlem	OK-H
Therese Mossing Eidsaune	Medlem	OK-H
Birger Austad	Medlem	OK-H
Tom Myrvold	Medlem	OK-H
Marit Sletten	Medlem	OK-H
Knut Sigurd Ljøkeløy	Medlem	OK-H
Camilla Grøntvedt	Medlem	OK-H
Bjørnar Dahlberg	Medlem	OK-FRP
Kjetil Brandvik	Medlem	OK-FRP

Vel møtt!

Hallgeir Grøntvedt
ordfører

Saksnr.	Innhold	Lukket
PS 14/60	Hovedrapport Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse	
PS 14/61	Revisjon av Ørland kommunes overordnede beredskapsplaner. Finansiering.	
PS 14/62	Opparbeidelse av resterende utbyggingsområde på Hovde Sør. Finansiering.	
PS 14/63	Endring av betalingsbetingelser for rekkehuskvartaler på Hovde Sør.	
PS 14/64	Mulig tvangssalg av ***** - eventuell bruk av kommunal forkjøpsrett	X

SAKSFRAMLEGG**Saksbehandler: Arnfinn Brasø**

Saksnr	Utvalg	Møtedato
14/60	Kommunestyret - Ørland kommune	21.08.2014

Hovedrapport Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse 2014

Vedlegg:

1 Hovedrapport - helhetlig ROS analyse fra SAFETECH

Sakens bakgrunn og innhold

Lov og forskrift om kommunal beredskapsplikt skal sikre at kommunene ivaretar befolkningens sikkerhet og trygghet. Ihht forskriftens § 1 skal kommunen jobbe systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhetsarbeidet på tvers av sektorer i kommunen, med sikte på å redusere risiko for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier.

Grunnlaget for alt beredskapsarbeid er en "helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse" (ROS). I dette ligger en kartlegging, systematisering og vurdering av sannsynligheten for uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen, og hvordan disse kan påvirkes.

Ørland kommunes helhetlige ROS-analyse er "utgått på dato", noe som også ble bekreftet ifm Fylkesmannens tilsyn i 2012. Utbyggingen av ØHF som landets kampflybase underbygger også behovet for å revidere og fornye den helhetlige ROS-analysen for kommunen.

I kommunestyrets møte 20.03.14 ble det orientert om oppstart av arbeidet med ny ROS-analyse slik forskriftens § 2 angir.

Det er nå gjennomført et omfattende arbeid med stor involvering av relevante samfunnsaktører for best mulig å belyse de ulike scenariene som er lagt til grunn for ROS-analysene.

I 3 analysemøter er hovedtemaene, **naturhendelser**, **store ulykker** og **tilsiktete hendelser** gjennomgått. I disse analysemøtene har det foruten deltakere fra kommunen også stilt opp representanter for fylkesmannen, ØHF, Forsvarsbygg, politiet, Statens vegvesen, NVE, TrønerEnergi, FosenKraft, AtB, brannvesenet, BFV, NAV, IUA, kirkekontoret og Ørland sanitetslag.

Hovedrapporten legges nå fram for kommunestyret til orientering. I tillegg til denne rapporten er det utarbeidet en tilleggsrapport som er unntatt offentlighet ihht Offentlighetslovens § 24. Rapporten omhandler Datahacking på kommunens nettverk og inneholder informasjon som kan lette gjennomføringen av lovbrudd.

Kommunen har i arbeidet knyttet til seg firmaet SAFETEC Nordic AS sin Trondheimsavdeling. Deres bistand har i hovedsak vært finansiert over Utviklingsprosjektets budsjett.

Administrasjonens vurdering

Administrasjonen vil benytte anledningen til å berømme den positivitet vi er møtt med hos alle de som var invitert til å delta på utarbeidelsen av den helhetlige ROS-analysen. Deres deltakelse har bidratt til at Ørland kommune i dag sitter med en meget god ROS-analyse.

Den framlagte rapporten vil danne et godt grunnlag for det videre arbeid med kommunens beredskapsplaner.

Rådmannens innstilling

Den framlagte hovedrapporten, Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse 2014, tas til etterretning.

Ørland kommune

HOVEDRAPPORT

Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse 2014

Dokument nr.: ST-06413-3

	Tittel: Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse
Kunde: Ørland kommune	Dokument nr.: ST-06413-3
Fil-referanse: ST 06413-3 Hovedrapport Helhetlig ROS-analyse_Ørland kommune_Rev.2.0	Forfatter(e): Marian Nathalie Engelsgjerd Resell

Oppsummering:

Utarbeidelse av helhetlig ROS-analyse for Ørland kommune som tjenesteyter og som geografisk område ble gjennomført som tre halvdagsmøter med bred deltakelse, både fra offentlige og private aktører i kommunen og regionen.

Den helhetlige ROS-analysen omhandler til sammen 12 komplekse scenarioer innen kategoriene naturhendelser, store ulykker og tilsiktede hendelser. Flere av hendelsene er hentet fra Nasjonalt risikobilde 2013 og noen er lagt til som følge av at de har særlig relevans for Ørland kommune.

Nøkkelord: Risiko Beredskap Scenario Helhetlig ROS-analyse Kontinuitet i tjenesteytelsen Liv og helse Natur og miljø			Distribusjon: ☒ Begrenset ☐ Fri distribusjon ☐ Referanse tillatt ☐ Intern Referanse til deler/utdrag av denne rapporten som kan føre til feiltolkning, er ikke tillatt.		
Rev. nr.	Dato	Grunn for revisjon	Utarbeidet av	Kontrollert av	Godkjent av
1.0	2014-06-03	Sendt for kommentar	M.N.E. Resell	E. Røddal	K.E.Fotland
2.0	2014-06-19	Endelig utgave	M.N.E. Resell	E. Røddal	K.E. Fotland

SAFETEC NORDIC AS:

Trondheim +47 73 90 05 00
 Oslo +47 67 57 27 00
 Stavanger +47 51 92 92 20
 Bergen +47 55 55 10 90
 Tromsø +47 73 90 05 00

SAFETEC UK LTD:

Aberdeen +44 122 439 2100
 London +44 203 301 5900

ABS SAFETEC AB:

Göteborg +46 31 28 16 00

AP SAFETEC SDN. BHD:

Kuala Lumpur +60 3 2161 5755

SAFETEC RISK MANAGEMENT PTY. LTD:

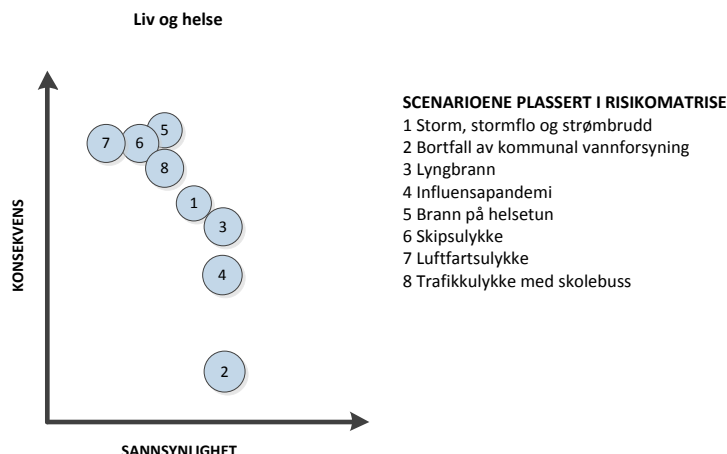
Perth +61 4 1998 2160
 Brisbane +61 7 3227 1133

Innhold

1	OPPSUMMERING	1
1.1	Liv og helse.....	1
1.2	Natur og miljø	1
1.3	Kontinuitet i tjenesteytelsen.....	2
2	INNLEDNING	3
2.1	Målformulering	3
2.2	Forutsetninger	3
2.3	Gjeldende lov og forskrifter	4
2.4	Øvrig dokumentasjon.....	5
2.5	Prosjektorganisering	5
2.6	Ord- og begrepsforklaringer	6
3	METODIKK OG GJENNOMFØRING	7
3.1	Helhetlig rammeverk	7
3.2	ROS-analyse	8
3.2.1	Konsekvens- og sannsynlighetskriterier	10
3.3	Aktiviteter i prosjektet	11
3.4	Arbeidsprosess.....	11
3.5	Usikkerhet i analysen	11
4	VALG AV SCENARIOER.....	13
5	OPPSUMMERING AV ROS-ANALYSEN	16
5.1	Naturhendelser	17
5.1.1	Scenario 1: Uvær (storm, stormflo, bortfall av strøm og elektrisk kommunikasjon).....	17
5.1.2	Scenario 2: Bortfall av kommunal vannforsyning	21
5.1.3	Scenario 3: Lyngbrann	23
5.1.4	Scenario 4: Pandemisk influensa	25
5.2	Storulykker	27
5.2.1	Scenario 5: Brann ved Ørland Medisinske Senter	27
5.2.2	Scenario 6: Skipsulykke	29
5.2.3	Scenario 7: Luftfartsulykke	32
5.2.4	Scenario 8: Trafikkulykke	34
5.3	Tilsiktede handlinger	36
5.3.1	Scenario 9: Økt trussel ved Ørland Hovedflystasjon	36
5.3.2	Scenario 10: Skoleskyting	39
5.3.3	Scenario 11: Gisselsituasjon	41
5.3.4	Scenario 12: Datahacking på kommunens nettverk	43
5.4	Tilleggshendelse - Atomulykke	45
5.5	Sikkerhetsutfordringer i anleggsperioden.....	47
6	RISIKOBILDER FOR ØRLAND KOMMUNE.....	49
6.1	Liv og helse.....	49
6.2	Natur og miljø	49
6.3	Kontinuitet i tjenesteytelsen.....	50
7	BEREDSKAP SARBEIDET I ØRLAND KOMMUNE	51
7.1	Kommunens eget arbeid.....	51
7.2	Sentrale støttespillere for kommunen	52
8	FORESLÅTTE TILTAK	54
9	REFERANSER	57

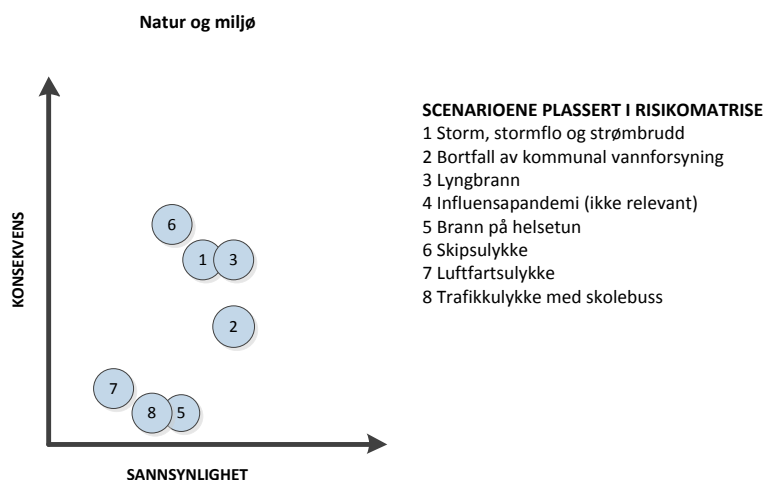
1 OPPSUMMERING

1.1 Liv og helse

- Store ulykker som brann på helsetun, skips-, luftfarts- og trafikkulykker vil potensielt kreve liv og medføre mange skadde.
- Bortfall av strøm vil være utfordrende. Kommunens tilgang på nødstrøm og alternativ kommunikasjon, samt tilgang på ressurser som vil bistå syke, hjemmeboende vil være avgjørende hvor ille uværet og strømbortfall vil bli for innbyggernes liv og helse.
- Lyngbrann på øyene vil kunne gi skader på innsatspersonell.
- Store ulykker vil være krevende for lokal helsetjeneste – gode ressurser, men uvisst hva som er smertegrensen for kapasiteten.
- Uavhengig av hendelser vil samordning og kriseledelse, håndtering av informasjon/kommunikasjon og psykososial omsorg være utfordrende.
- Behovet for befolkningsvarsling og evakuering ved større hendelser må utredes og avklares videre.

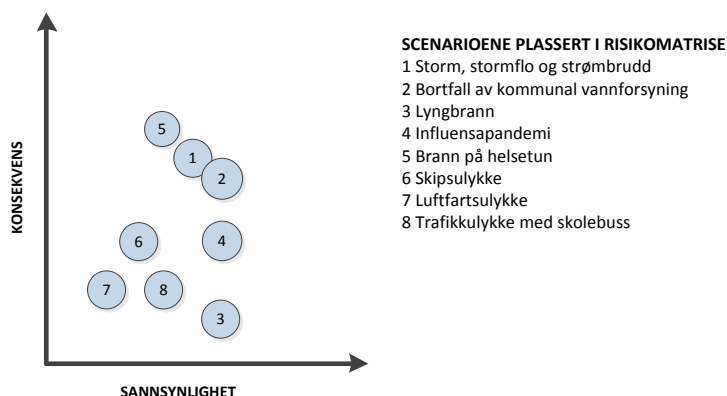
1.2 Natur og miljø

- Skipsulykke med oljesøl vil være særlig ille i RAMSAR-områder. Tilsvarende for andre hendelser med utslipp i sårbare områder. Nasjonale, regionale og interkommunale aktører håndterer hendelsen, men det er likevel krevende for kommunen, både akutt og på sikt.
- Lyngbrann vil også være alvorlig på grunn av at det vil ta lang tid å reetablere naturområder.
- Håndtering av forurensing til sjøs og på land vil være krevende for kommunen, både samordning, håndtering av informasjon/kommunikasjon og ivaretagelse av ressurser som bistår kommunen i kortere eller lengre perioder

1.3 Kontinuitet i tjenesteytelsen

Kontinuitet i kommunale tjenester

- Uværlig med langvarig bortfall av strøm og elektrisk kommunikasjon vil medføre at kommunale tjenester vil bli kraftig redusert og det er også nødvendig å se på mulig omlegging av tjenestene.
- Bortfall av kommunal vannforsyning kan sette hele/deler av de øvrige kommunale tjenestene ute av spill for en periode (f eks skoler, barnehager). Det er usikkert hvor alvorlig det blir. Bortfall av vannforsyningen er ikke øvd.
- Store ulykker og alvorlige hendelser ved skole/barnehage vil kreve helsetjenesten i en akutt fase. Dette vil medføre at andre, mindre akutte helsebehov må vente.
- Uavhengig av hendelse, vil nøkkelpersoner i ledelsen eller mer operative oppgaver fort bli berørt/involvert i hendelser. Det er derfor viktig å etablere robust stedfortrederordning.
- Generelt vil risiko og sårbarhet kunne øke i volum og type hendelser i anleggsfasen ved kampflybasen samt på grunn av befolkningsveksten i tilknytning til denne. Det er derfor viktig å bygge opp redundans på kommunens kritiske tjenester.

2 INNLEDNING

Safetec har bistått Ørland kommune med faglig støtte, tilrettelegging, gjennomføring og dokumentasjon av utarbeidelsen av en helhetlig ROS-analyse. Denne rapporten er hoveddokumentet fra dette arbeidet. Ørland kommunes ROS-analyse er gjeldende i perioden 2014 – 2017. Dette i hht forskrift om kommunal beredskapsplikt med krav om at ROS-analysen revideres i takt med kommunedelplaner, hvert fjerde år, eller ved endringer av risikobilde. For Ørland kommune er anleggsperioden 2014 – 2020 også belyst i analysen.

2.1 Målformulering

Tabell 2.1 Mål for prosjektet

Hovedmål

Det skal gjennomføres en helhetlig ROS-analyse for Ørland kommune. Arbeidet skal bidra til å øke kommunens robusthet og gi innspill til beredskap innenfor kritiske samfunnsfunksjoner og infrastruktur. Prosjektet skal også belyse sikkerhetsutfordringer for kommunen i bygge- og anleggsperioden 2014-2020.

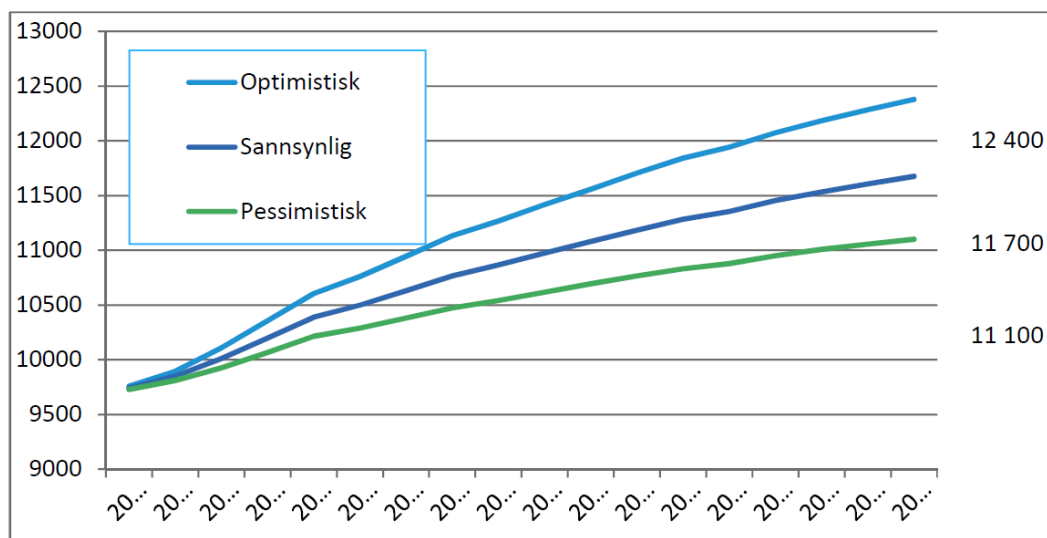
Effektmål (Hva ønsker Ørland kommune å oppnå?)

Gjennom prosjektarbeidet vil Ørland kommune oppnå følgende effekt:

- oversikt over risiko og sårbarhet innenfor kritiske samfunnsfunksjoner og infrastruktur i kommunen
- økt kompetanse og forståelse for tverrsektorielle risikoer, sårbarheter og gjensidig avhengighet
- økt samfunnssikkerhet og beredskap
- bedre forberedt på uønskede hendelser
- dokumentasjon av oppfylte lovkrav

2.2 Forutsetninger

Tidligere kartlegginger og prognoser for utvikling av Ørland kommune er lagt til grunn for ROS-analysen, se kapittel 2.4. I følge Ørland kommunes planstrategi og planprogram 2013-2026, vil befolkningen i Ørland og Bjugn kommuner mest sannsynlig øke med 20 % fra i dag og frem til 2030. Dette vil utgjøre en økning på ca 2 000 innbyggere rundt kampflybasen. Se figuren under.

Figur 2.1 Ulike befolkningsprognoser frem til 2030 (folketall i Ørland og Bjugn), ref. 1

2.3 Gjeldende lov og forskrifter

Hjemmel for det generelle kravet om risiko- og sårbarhetsanalyser og kommunal beredskap er forankret følgende lover og forskrifter:

Sivilbeskyttelsesloven § 14:

Kommunen plikter å kartlegge hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen, vurdere sannsynligheten for at disse hendelsene inntreffer og hvordan de i så fall kan påvirke kommunen. Resultatet av dette arbeidet skal vurderes og sammenstilles i en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse.

Sivilbeskyttelsesloven § 15:

Med utgangspunkt i risiko- og sårbarhetsanalysen etter § 14 skal kommunen utarbeide en beredskapsplan. Beredskapsplanen skal inneholde en oversikt over hvilke tiltak kommunen har forberedt for å håndtere uønskede hendelser. Som et minimum skal beredskapsplanen inneholde en plan for kommunens kriseledelse, varslingslister, ressursoversikt, evakueringsplan og plan for informasjon til befolkningen og media.

Forskrift om kommunal beredskapsplikt § 2

- Kartlegge eksisterende og fremtidige risiko- og sårbarhetsfaktorer i kommunen.
- Risiko og sårbarhet utenfor kommunens geografiske område som kan ha betydning for kommunen.
- Hvordan ulike risiko- og sårbarhetsfaktorer kan påvirke hverandre.
- Særlige utfordringer knyttet til kritiske samfunnsfunksjoner og tap av kritisk infrastruktur.
- Kommunens evne til å opprettholde sin virksomhet når den utsettes for en uønsket hendelse og evnen til å gjenoppta sin virksomhet etter at hendelsen har inntruffet.
- Behovet for befolkningsvarslings og evakuering.

Kommunen skal påse at relevante offentlige og private aktører inviteres med i arbeidet med utarbeidelse av risiko- og sårbarhetsanalysen.

I tillegg til overnevnte lover og forskrifter er det lagt til grunn:

- Lov om helsemessig og sosial beredskap (2000-06-23-56)
- Forskrift om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid etter helseberedskapsloven FOR-2001-07-23-881
- Lov om brannvern
- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (2011-06-24-30)

2.4 Øvrig dokumentasjon

Ørland kommune utarbeider ROS-analyser for blant annet følgende områder:

- Vannforsyning (sammen med Bjugn kommune)
- Brann og redning (Fosen Brann og redning)

Forsvarsbygg arbeider med omfattende utredninger i forbindelse med utbygging av hovedflystasjonen. Resultat fra følgende rapporter er inkludert i dette arbeidet:

- Reguleringsplan for Ørland hovedflystasjon. Planbeskrivelse med konsekvensutredning
- Temautredning 13 Anleggsfasen
- Temautredning 14 Risiko og sårbarhetsanalyse
- Tilleggsnotat 02 Anleggstrafikk
- Tilleggsnotat 03 Vannforsyning
- Planprogram og planstrategi 2013 – 2026

Blant annet ble de overnevnte dokumenter lagt til grunn for utvalg av scenario for analysen.

2.5 Prosjektorganisering

Ørland kommune er prosjekteier. Prosjektgruppen har bestått av følgende deltakere:

Prosjekteier

Ørland kommune ved kommunalsjef Arnfinn Brasø

Prosjektgruppe Ørland Kommune

Kommunalsjef plan, drift og landbruk – Arnfinn Brasø
Rådmann - Snorre Glørstad
Kommunalsjef oppvekst - Odd Erik Røstad
Kommunalsjef helse og velferd - Marit Knutshaug Ervik
Leder infotorget - Britt Brevik
Brannsjef – Johan Uthus
Enhetsleder - Jon Foss

Kommunestyret fungerer som styringsgruppe for arbeidet og er involvert i forkant, underveis og i etterkant av arbeidet.

Det er vektlagt bred involvering i arbeidet. En oversikt over deltakere på de ulike arbeidsmøtene foreligger i vedlegg A.

2.6 Ord- og begrepsforklaringer

Tabell 2.2 Ord- og begrepsforklaringer

BEGREP	FORKLARING
Katastrofe	En katastrofe er en stor omveltning, ulykke eller ødeleggelse som medfører mange drepte eller store skader på mennesker, dyr og planteliv. Gjelder også en hver ulykke hvor det er flere skadde enn det hjelpeapparatet har kapasitet til å ta seg av (ref. 2).
Krise	En hendelse som har et potensial til å true viktige verdier og svekke en virksomhets evne til å utføre sine samfunnsfunksjoner (ref. 3).
Kritisk infrastruktur	De anlegg og systemer som er helt nødvendige for å opprettholde samfunnets kritiske funksjoner som igjen dekker samfunnets grunnleggende behov og befolkningens trygghetsfølelse. Eksempler er: elektrisk kraft, elektronisk kommunikasjon, vann og avløp transport, olje og gass, satellittbasert infrastruktur (ref.4).
Kritisk samfunnsfunksjon	De funksjoner som dekker samfunnets og befolkningens grunnleggende behov. Eksempler er: bank og finans, matforsyning, helse-, sosial- og trygdetjenester, politi, nød- og redningstjeneste, kriseledelse, Storting og Regjering, domstolene, forsvar, miljøovervåkning, renovasjon (ref. 4).
NVE	Norges Vassdrags og Energidirektorat
NRB	Nasjonalt risikobilde, NBR, utarbeides hvert år av DSB. NBR beskriver alvorlige og komplekse risikoforhold for det norske samfunnet og som går på tvers av ansvarsområder og forvaltningsnivåer i samfunnet. For 2013 beskrives scenarioer innenfor 17 ulike risikoområder fordelt på tre hovedkategorier; naturhendelser, store ulykker og tilsiktede handlinger (ref. 5). NRB 2013 er benyttet som underlag for utarbeidelse av scenarioer for Ørland kommune.
Risiko	Risiko er et uttrykk for den fare uønskede hendelser representerer for mennesker, miljø eller materielle verdier. Risikoen uttrykkes ved sannsynligheten for og konsekvensene av de uønskede hendelsene. (ref. 6).
Robusthet	Robusthet er det motsatte av sårbarhet. Robusthet er evnen til å fortsette å fungere som tiltent når et system/samfunn utsettes for ekstraordinære påkjenninger.
ROS	Risiko- og sårbarhetsanalyse. Metode for systematisk gjennomgang av potensielle trusler med tanke på å avdekke virksomhetens sårbarhet og finne risikoreduserende tiltak.
Samfunnssikkerhet	Samfunnets evne til å opprettholde viktige samfunnsfunksjoner og ivareta borgernes liv, helse og grunnleggende behov under ulike påkjenninger”(St.meld. nr. 17 (2001-2002)).
Scenario	Beskrivelser av tenkte uønskede hendelser. Brukes som grunnlag for å utarbeide overordnede ROS-analyser, beredskapsplanverk og beredskapsøvelser.
Sårbarhet	Sårbarhet er et uttrykk for de problemer et system får med å fungere når det utsettes for en uønsket hendelse, samt de problemer systemet får med å gjenoppta sin virksomhet etter at hendelsen har inntruffet (ref. 7).
Befolkningsvarsling	Varsling av hele/deler av befolkningen enten via tyfoner, SMS eller taleoppringing ved evakueringer og andre alvorlige hendelser.

3 METODIKK OG GJENNOMFØRING

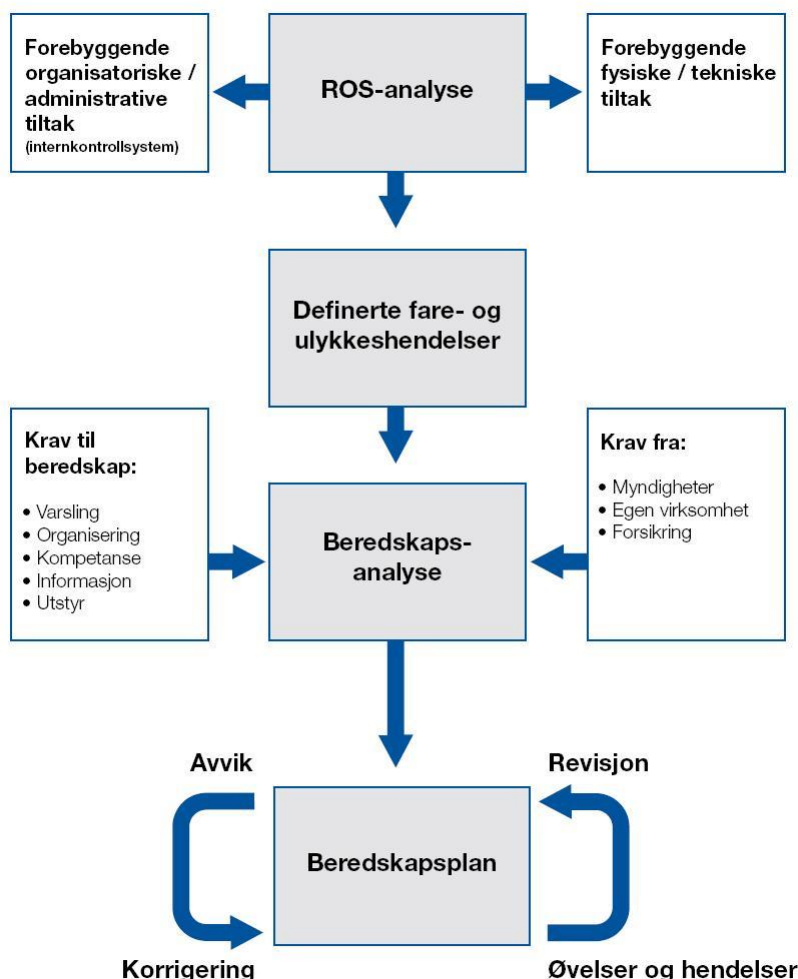
Arbeidet med risikokartleggingen er basert på kjent og prøvd metodikk:

- NS 5814:2008 Krav til risikovurderinger
- DSBs veileder for kommunale risiko- og sårbarhetsanalyser 1994 (ny veileder er under utarbeidelse våren 2014.)

I tråd med signaler fra blant annet Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, er perspektivet i analysene justert fra fokus på risiko til sårbarhet. Der det vektlegges systematiske kartlegging, drøfting og vurdering av konsekvens for Ørland kommune.

3.1 Helhetlig rammeverk

Den faglige rammen for ROS- og beredskapsanalysen er skissert i Figur 3.1.

Figur 3.1 Oversikt over helhetlig rammeverk for arbeid med risikohåndtering og beredskap

3.2 ROS-analyse

Innledende arbeid

Innledende arbeid har til hensikt å avdekke eventuelle avvik mellom nå-situasjon og ønsket situasjon samt å identifisere kommunens risikoforhold og sårbare områder. Som innledning til prosjektet ble prosjektgruppen invitert til å bidra med det de selv opplever er de største risiko- og sårbarhetsfaktorene innenfor eget tjenestoområde og for kommunen. Målet med formøtet var:

- Å se på status for de ulike kommunale tjenestoområdene opp mot krav til ROS-analyser og beredskapsplan.
- Få oversikt over de mest sentrale lovverk, forskrifter og interne krav som er førende for tjenestoområdenes arbeid.
- Identifisere tjenestoområdenes "verste fallsscenarioer" og beslutte hvilke komplekse og tverrsektorielle hendelser som skulle belyses i ROS-analysen.
- Få innspill fra kommunalsjefene om hva det er ønskelig å vektlegge i prosjektet.

Selve ROS-analysen

ROS-analyse er en metode som gir en oversiktlig presentasjon av risikobildet i form av identifikasjon og vurdering av mulige farer og uønskede hendelser som virksomheten kan utsettes for. Risikobildet presenteres med risikomatrise og vurderinger. Hensikten med ROS-analyser er å identifisere farer og sårbarheter/svake sider ved organisasjon, teknologi, materiell, personell osv., for å kunne sette inn målrettede og ressurseffektive forebyggende tiltak eller justeringer. I tillegg til å gi de rette forutsetninger for en effektiv beredskapsorganisering, kan analysen også være et bidrag til å vurdere de riktige økonomiske investeringene (kost/nytte).

I henhold til krav til helhetlig ROS-analyse i Forskrift om kommunal beredskapsplikt, inkluderes både eksisterende og fremtidige risiko og sårbarheter i kommunen, både tjenestoområder og geografisk lokasjon, sammenheng mellom ulike risiko- og sårbarhetsfaktorer og kommunenes evne til å opprettholde sin virksomhet når den utsettes for en uønsket hendelse. Hvordan disse kravene er inkludert og innfridd, vises i kapittel 4.

Ved prosjektoppstart var prosjektet kjent med at DSB arbeider med en ny veileder for kommunale risiko- og sårbarhetsanalyser. DSBs arbeid med veilederen skulle vært ferdig ved årsskiftet 2013/14, men er forsinket. Basert på dialog med DSB i forbindelse med Safetecs bistand til andre kommuner i samme type oppdrag, ble det også i dette arbeidet valgt å fokusere på følgende samfunnsverdier beskrevet i Nasjonalt risikobilde for 2013 (NRB):

- Liv og helse
- Natur og miljø
- Kontinuitet i kritiske tjenester

På bakgrunn av blant annet dialog med DSB, er det i dette arbeidet også rettet større oppmerksomhet mot sårbarhet og konsekvens enn mot utløsende årsak.

Følgende samfunnsverdier fra NRB er ikke vurdert:

- Økonomi: Kartlegging av økonomisk risiko og sårbarhet vil gi begrenset merverdi til risiko- og sårbarhetsbildet for en kommune. I tillegg er det vanskelig for

kommunene å vurdere økonomisk konsekvens ved de ulike hendelsene uten svært mye datainnsamling.

- Nasjonal styringsevne og territoriell kontroll: Denne kategorien er vanskelig å overføre til et lokalt perspektiv, og er i følge DSB kun ment benyttet på nasjonalt nivå.
- Samfunnsstabilitet: Det er vanskelig å forutse folks respons på ulike hendelser av den kategori som det her tenkes på. Reaksjoner som frykt og uro i befolkningen er belyst under samfunnsverdien *liv og helse*.

I denne rapporten presenteres en oppsummering av konsekvenser og sårbarheter for det enkelte scenario (kapittel 5). Se også nærmere omtale av valg av scenarioer i kapittel 4.

En helhetlig ROS-analyse blir først "helhetlig" når kommunen greier å vise hvordan analysen blir brukt som beslutningsstøtte for andre prosesser – for eksempel kommuneplanstrategien, kommuneplanen, utbyggingsplaner mv. Den blir også (mer) helhetlig når kommunen viser hvilke aktiviteter og prosesser som skal skje etter at ROS-analysen nå er ferdig. I denne rapporten presenteres forslag til tiltak i kapittel 8.

3.2.1 Konsekvens- og sannsynlighetskriterier

Kategoriene for sannsynlighet og konsekvens ble diskutert og omforent med Ørland kommune. Sannsynlighetskategoriene fra Nasjonalt risikobilde 2013 ble lagt til grunn for vurderingen og justert for å tilpasses en kommune.

Sannsynlighetskriterier:

	Begrep	Frekvens
1	Svært lav	Mindre enn en gang hvert 100 år
2	Lav	Mellom en gang hvert 50 år og 100. år.
3	Middels	Mellom en gang hvert 10. år og 50. år.
4	Høy	En gang mellom hvert år og hvert 10. år
5	Svært høy	Oftere enn en gang hvert år

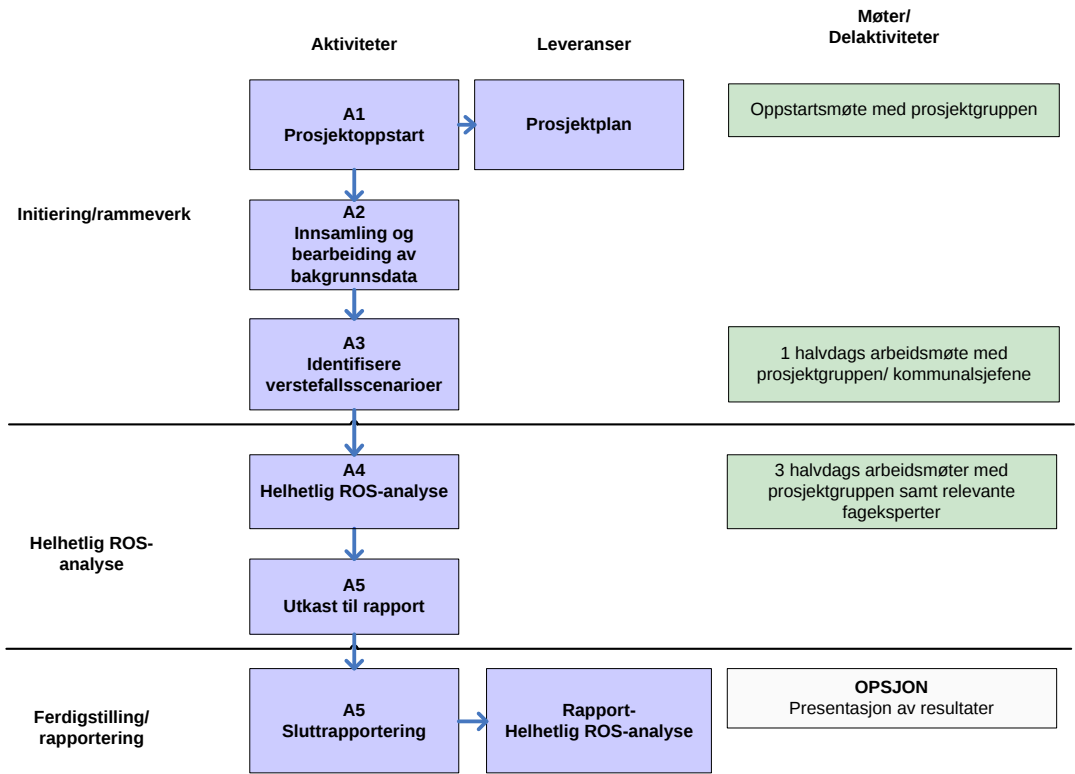
Konsekvenskategoriene tar utgangspunkt i DSBs ROS-veileder (1994) i tillegg til innspill fra Safetec basert på erfaringer fra tilsvarende helhetlig ROS-analyse for andre kommuner, deriblant Trondheim, Orkdal og Tromsø. Det er også gjort tilpasninger ihht Nasjonalt risikobilde 2013.

Konsekvenskriterier

SAMFUNNSVERDIER	1 SVÆRT SMÅ	2 SMÅ	3 MIDDELS	4 STORE	5 SVÆRT STORE
Liv og helse	Ingen personskader.	Få og mindre personskader. Kort sykefravær.	Et fåtall alvorlige personskader, evt. mange mindre personskader.	Inntil 5 døde og/eller 10 alvorlig skadde.	Mer enn 5 døde og/eller mer enn 10 alvorlig skadde.
Natur og miljø	Ingen skader eller forurensning av omgivelsene.	Mindre skader på naturressurser/ miljø som utbedres etter relativt kort tid (mindre enn 1 år).	Miljøskader av stort omfang – med middels alvorlighet, eller skade av lite omfang men med høy alvorlighet. Skaden er tidsbegrenset, og miljøet vil oppnå normal tilstand innen 10 år.	Store og alvorlige miljøskader. Skaden er tidsbegrenset, og miljøet vil oppnå normaltilstand innen 25 år.	Langvarig (mer enn 25 år). I verste fall alvorlig og varig skade på miljøet.
Kontinuitet i kritiske tjenester	”Plunder og heft” i forbindelse med opprettholdelse av kommunens kritiske tjenester. Ikke merkbare konsekvenser for befolkningen.	Kommunen har kontrollert og kortvarig avbrudd i kritiske tjenester. Reserveløsninger fungerer. Noe redusert kvalitet på tjenesteleveransen.	Kommunen har kontrollert og kortvarig avbrudd i kritiske tjenester. Reserveløsninger dekker delvis opp, men tjenestene leveres med betydelig redusert kvalitet og kapasitet.	Bortfall kritiske tjenester der kvalitet og kapasitet ikke kan dekkes inn gjennom bruk av reserveløsninger. Store konsekvenser for større deler av befolkningen.	Bortfall av flere kritiske tjenester over tid, som gir svært store konsekvenser for hele befolkningen. Reserveløsninger fungerer ikke.

3.3 Aktiviteter i prosjektet

I dette kapitlet gis en oversikt over aktivitetene som inngikk i prosjektet og deres omfang. En oversikt over aktiviteter, leveranser og møter er gitt i figur 3.2.

Figur 3.2 Aktiviteter i prosjektet

3.4 Arbeidsprosess

ROS-analysen ble gjennomført i tre analysemøter:

	TEMA	DATO	TIDSPUNKT
1.	Naturhendelser	12. mai 2014	Kl. 10.00 – 14.00
2.	Store ulykker	13. mai 2014	Kl. 10.00 – 14.00
3.	Tilsiktede hendelser	14. mai 2014	Kl. 10.00 – 14.00

Selve analysemøtene ble gjennomført som en ”verdenskafé” og deltakerne ble delt inn i fire grupper. Det ble satt opp fire bord med hver sine scenarioer der en ”kafévert” hadde ansvaret for og dokumentasjon av drøfting innen de ulike scenarioer. Alle gruppene bidro ved samtlige bord/scenarioer. En oversikt over deltakere ved de ulike møtene foreligger i vedlegg A.

3.5 Usikkerhet i analysen

En grovanalyse på dette nivået jf scenariobeskrivelsene i kapittel 5, vil naturlig preges av at det er usikkerhet rundt en del momenter. Usikkerhetene knytter seg først og fremst til

prosjektgruppens kompetanse og kjennskap til mulige konsekvenser av de beskrevne scenarioene. I de tilfellene der man selv ikke har kjennskap til, eller egne erfaringer med de forhold som beskrives i scenarioene å støtte seg til, kan usikkerheten bli ekstra stor. Dette vil kunne ha betydning for hvordan det helhetlige risikobildet i Ørland kommune oppleves og beskrives, og hvilke tiltak som bør settes inn.

Det er prosjekteiers ansvar å vurdere og å ta stilling hvordan de identifiserte risikoer og farekildene skal håndteres. En av analysens viktigste funksjoner er å fungere som **beslutningsstøtte** inn mot den prosess som prosjekteier skal gjennom for å følge opp en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse for Ørlandet. Ved hjelp av konsekvensbeskrivelsene som er identifisert i analysen, har prosjekteier mulighet til å vurdere behovet for ytterligere risikovurderinger før risikoreduserende tiltak iverksettes.

4 VALG AV SCENARIOER

Helhetlig ROS-analyse for Ørland kommune tar utgangspunkt i scenarioene fra NRB 2013, med tillegg og endringer etter innspill fra prosjektgruppen. Tabell 4.1 nedenfor redegjør for hvilke scenario som ble valgt til analysen:

Tabell 4.1 Begrunnelse for valg av scenarioer til analysene

PKT.	SCENARIO	REFERANSE/BEGRUNNELSE
NATURHENDELSER		
1.	Storm, stormflo, strømbrudd og bortfall av ekom	Fra NRB 2013. Relevant for Ørland kommune. Elektrisk kraft er kritisk infrastruktur. Langvarig bortfall av elektrisk kommunikasjon er inkludert som en følgehendelse i dette scenarioet, framfor å ha det som en egen hendelse.
2.	Bortfall av kommunal vannforsyning	Fremkom som meget relevant for Ørland kommune fra kommunens ROS-analyse for vannforsyning. Vil ha konsekvens for de fleste tjenesteområdene i kommunen.
3.	Smitte, epidemi (Influensapandemi)	Fra NRB 2013. Relevant for alle kommuner.
4.	Lyngbrann	Fra NRB 2013, men justert til å omhandle lyngbrann. Hendelsen er også aktualisert gjennom flere lyngbranner i Trøndelag vinteren 2014.
STORULYKKER		
5.	Brann ved Ørland Medisinske Senter	Brannvesenet ble bedt om å bidra med scenario fra sin ROS-analyse for å sikre god sammenheng mellom de ulike analysene i kommunen.
6.	Skipsulykke	Scenarioet fra NRB 2013 samt svært relevant for Ørland kommune med passering av omfattende cruisetrafikk og hurtigrute 2 ganger daglig hele året. Det er også lagt til en følgehendelse med utslipp av drivstoff og forurensing av sjø/kyst.
7.	Luftfartsulykke	Ørland lufthavn og Ørland Hovedflystasjon ligger sentralt plassert i kommunen og nært bebyggelse og skole på Brekstad. Ørland Hovedflystasjon har bidratt til utarbeidelse av scenarioet.
8.	Trafikkulykke med tungtrafikk og skolebuss	Særlig relevant for Ørland kommune med tanke på økt ferdsel av tungtrafikk i anleggsperioden.
TILSIKTEDE HENDELSER		
9.	Økt trusselnivå ved Ørland Hovedflystasjon	Relevant for Ørland kommune med tanke på hvordan forholdet mellom flystasjonen og kommunen vil kunne bli i tilfelle økt nasjonalt trusselnivå. Aktualisert gjennom konflikt mellom Ukraina og Russland våren 2014 (gjennom Norges rolle i NATO).
10.	Skoleskyting	Valgt fordi Kunnskapsdepartementet og politiet har fokus på å etablere beredskap for dette i alle skoler og barnehager.
11.	Gisselsituasjon	Relevant som følge av økt trussel mot offentlige sosiale tjenester (NAV, familietjenesten osv) samt reelle hendelser.
12.	Data-hacking på kommunens	IT-sikkerhet har fått økt fokus, og sikring av sensitive data

PKT.	SCENARIO	REFERANSE/BEGRUNNELSE
	nettverk	hos kommunen ønskes belyst.

I tillegg belyses sikkerhetsutfordringer for Ørland kommune i den kommende anleggsperioden 2014-2020.

Det finnes flere scenarioer fra andre samfunnsområder som er aktuelle for Ørland kommune, men som ikke er en del av helhetlig ROS-analyse i denne omgang. Tabell 4.2 viser en oversikt over ulike scenarioer som er vurdert av prosjektgruppen. Prosjektgruppen har lagt forskrift om kommunal beredskap til grunn for sine vurderinger.

Tabell 4.2 Oversikt over noen verstefallsscenarioer fra Nasjonalt risikobilde 2013 som ikke dekkes av Ørland kommunes helhetlige ROS-analyse

PKT.	SCENARIO	REFERANSE/BEGRUNNELSE
1.	Langvarig strømrasjonering	Konsekvens for kommunen anses som belyst gjennom <i>scenario 1 Storm, stormflo, bortfall av strøm</i> . Konsekvensen vil være mindre alvorlig ved rasjonering.
2.	Flom	Belyses i stor grad gjennom <i>scenario 1 Storm, stormflo</i> . Ørland kommune bør vurdere å belyse konsekvens ved "monsterregn" og flom i den forbindelse ved kommende analyser.
3.	Fjellskred	Anses som lite aktuelt for Ørland kommune gitt topografi.
4.	Kvikkleireskred	Anses som lite aktuelt for Ørland kommune, gitt topografi, dvs knauser som omkranser de kvikkleirelommene som finnes i kommunen.
5.	Romvær/solstorm	Konsekvensen anses som belyst gjennom bortfall av elektrisk kommunikasjon (følgehendelse i scenario 1). Hendelsen ble også belyst i FylkesROS Trøndelag 2014 og vurdert som lav risiko og sårbarhet.
6.	Vulkansk aktivitet (langvarig vulkanutbrudd på Island)	Anses som nasjonal hendelse og belyses tilstrekkelig i NRB.
7.	Farlige stoffer/gassutslipp på industrianlegg	Gassutslipp anbefales som hendelse ved neste ROS
8.	Farlige stoffer/brann i oljeterminal	Gassutslipp anbefales som hendelse ved neste ROS
9.	Atomulykke (gjenvinningsanlegg)	Fra NRB 2013. Relevant for alle kommuner. Belyses separat, se kap. 5.4.
10.	Offshoreulykke (olje- og gassutblåsning på borerigg)	Vil ikke ha konsekvens for Ørland kommune

Tabell 4.3 nedenfor viser hvordan rapporten svarer ut kravene som stilles til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse jfr. FOR 2001-08-22 Forskrift om kommunal beredskap.

Tabell 4.3 Oversikt over hvordan gjeldende krav til ROS-analyse dekkes i rapporten

PKT	KRAV TIL HVA ANALYSEN SKAL OMFATTE	BESKRIVELSE AV HVORDAN KRAVET ER IVARETATT
a)	<i>Eksisterende og fremtidige risiko- og sårbarhetsfaktorer i kommunen</i>	Med bakgrunn i scenariobeskrivelsene i NRB 2013 samt innspill fra prosjektgruppen og deltakerne i arbeidsmøtene, har analysene fokusert på både eksisterende og fremtidige trusler.
b)	<i>Risiko og sårbarhet utenfor kommunens geografiske område som kan ha betydning for kommunen.</i>	Analysen inkluderer scenarioer som ikke er stedlige (ekstremvær med strømbortfall, pandemi, økt trusselnivå ved Ørland Hovedflystasjon med mer) samt hendelser som kan inntreffe utenfor kommunens grenser og likevel ha en konsekvens for kommunen.
c)	<i>Hvordan ulike risiko- og sårbarhetsfaktorer kan påvirke hverandre</i>	Hvordan ulike risiko- og sårbarhetsfaktorer kan påvirke hverandre er delvis belyst gjennom konsekvensbeskrivelsene, og delvis gjennom valg av scenarioer der en hendelse utløser en kjede av følgekonskvenser.
d)	<i>Særlige utfordringer knyttet til kritiske samfunnsfunksjoner og tap av kritisk infrastruktur</i>	Utfordringer knyttet til kritiske samfunnsfunksjoner er belyst ved at man for alle hendelser har vurdert konsekvens for kontinuitet i kommunens tjenesteytelse, og i tillegg er konsekvens for en rekke andre kritiske samfunnsfunksjoner belyst gjennom bred deltakelse i analysemøtene. Tap av ulike typer kritisk infrastruktur går igjen i flere av scenarioene.
e)	<i>Kommunens evne til å opprettholde sin virksomhet når den utsettes for en uønsket hendelse og evnen til å gjenoppta sin virksomhet etter at hendelsen har inntruffet</i>	Kontinuitet i tjenesteytelse er tatt inn som egen konsekvenskategori, og konsekvenser for kommunens tjenesteytelse er i tillegg spesifikt beskrevet for alle berørte tjenesteområder.
f)	<i>Befolkningsvarsling og evakuering</i> <i>Kommunen skal påse at relevante offentlige og private aktører inviteres med i arbeidet med utarbeidelse av risiko- og sårbarhetsanalysen</i>	Vurdert for alle scenarioer der dette er relevant og utredes videre. Dette er ivaretatt gjennom bred involvering og deltakelse i analysemøtene. Se vedlegg A for oversikt over deltakere.

5 OPPSUMMERING AV ROS-ANALYSEN

Hvert scenario belyser hver for seg:

- Konsekvenser for følgende samfunnsverdier:
 - o Liv og helse
 - o Natur og miljø
 - o Kommunens evne til å yte tjeneste innen de ulike sektorene (kontinuitet)
- Spesielle sårbarheter (infrastruktur, befolkningsgrupper, geografi)
- Beredskapsmessige utfordringer
- Forslag til tiltak

Forslag til tiltak er samlet i kapittel 8.

5.1 Naturhendelser

5.1.1 Scenario 1: Uvær (storm, stormflo, bortfall av strøm og elektrisk kommunikasjon)

Scenarioet tar utgangspunkt i en situasjon som kan sammenlignes med stormen Gudrun (2005). Stormen treffer Ørland på en hverdag i oktober, og det varsles vindstyrke med middelvind 19 m/s (sterk kuling). I tillegg varsles det vindkast over 34 m/s (orkan). Sammen med den kraftige vinden kommer også kraftig regn og sludd. Uværet rammer hele Trøndelagskysten. Stormen sammenfaller med springflo, og dette medfører stormflo på 2 meter. Hele uværet varer i 16 timer. Etter stormen følger en kuldeperiode på over 3 uker (jf vinter 2012/2013).

Det oppstår flere hendelser som følge av stormen. Strømnettet får omfattende skader i luftspenn og annen ødelagt infrastruktur. Hele Ørland kommune blir strømløs, og det er usikkert hvor lenge bortfallet vil vare. FosenKraft AS anslår at det vil ta minimum 4 dager før hele kommunen har fått tilbake strømmen, og det kan ta opp mot 14 dager før strømforsyningen til alle Storfosna og Kråkvåg er gjenopprettet.

For elektrisk kommunikasjon har stormen medført et større bortfall i fasttelefonnettet, i tillegg er internett/bredbånd ikke tilgjengelig. Mobilnettet er helt eller delvis ute på hele Fosen grunnet strømbruddet. Reservestrømforsyningen på mobilbasestasjonene (batteribackup) har vist seg utilstrekkelig i forhold til hvor lang tid uværet varte (mer enn 4 timer). Mobilnettet og internett/bredbånd kommer ikke opp "automatisk" samtidig med at strømforsyningen kommer tilbake på grunn av at det oppdages feil på utstyr etc. når strømmen settes på. Når strømmen kommer tilbake til rådhuset, oppdages det at har oppstått feil i kommunens infrastruktur/serverrom etc. og datasystemene ligger fremdeles nede.

Følgehendelser:

- Bortfall av strøm og elektrisk kommunikasjon (ekom)
- Veiforbindelse til Bjugn er ødelagt som følge av stormflo
- Kaianlegget på Brekstad er satt ut av drift (ferge og hurtigbåt er også innstilt som følge av uvær)

Sannsynlighet:

Vurdering av sannsynlighet er hentet fra Nasjonalt risikobilde: Storm med tilsvarende styrke antas å ramme én gang per 100 år, dvs. at sannsynligheten er 1 % for at det inntreffer i løpet av ett år. I Nasjonalt risikobilde vurderes dette til å være en hendelse som inntreffer relativt hyppig og kommer så vidt inn under kategorien *høy sannsynlighet* (1 gang i løpet av 10 til 100 år).

1. Konsekvenser for kommunens evne til å yte tjeneste innen de ulike sektorene	Konsekvenskategori	Konsekvensgradering
	Liv og helse: Tilgang på reservestrøm (aggregat) er begrenset i kommunen. Dersom scenarioet sammenfaller med en kuldeperiode, er det fare for liv og helse som følge av at folk fryser, og at de syke blir sykere. Skader må påregnes.	4 Store

	Deler av kommunens befolkning bor spredt og liv kan gå tapt som følge av at hjemmeboende syke og pleietrengende som mister strøm (elektromedisinsk utstyr i hjemmet osv). Kommunen må ha oversikt hjemmeboende syke som trenger strøm. Liv kan gå tapt ved akuttmedisinske behov som man ikke får meldt inn, evt at man ikke får tilgang på helsekompetansen. Uvisst om Sea King kan gå i uværet. Mangel på elektronisk kommunikasjon medfører farlig situasjoner ved at folk går ut/forserer stengte veger for å komme i kontakt med nødetatene. Uværet kan også føre til alvorlige personskader som følge av flygende/fallende objekter. Stengte veier og båtsamband. Minst mulig ferdsel på veiene. Politiet vil kunne ha problemer med å nå ut til befolkningen om å holde seg innendørs. Skoler, barnehager, handel og servicetjenester vil også være stengt pga strømbrydd. Ørland Medisinske Senter er forsynt med aggregat og vil kunne opprettholde tjenesten i flere dager uten ordinær strømtilførsel. Utfordringen for helsetunet vil være dersom strømbrydd medfører mangel på drivstoff til aggregat. Alle viktige funksjoner på legesenter er også dekket med aggregat.	
	Natur og miljø Det forventes store natur- og materielle skader. Det er mange moloer som potensielt kan være skadet av ulikt omfang. Alvorlig og til dels kritiske konsekvenser for husdyrbesetningen (storfe, småfe, høns, kylling, kalkun etc.). Generelt blir driftsbygningene mer og mer avhengig av strøm og det er variabelt hvor godt landbruket er dekket med alternativ strømforsyning. FosenKraft AS har en oversikt over strømaggregat i landbruket, men det er uklart om denne er oppdatert. Mange fjøs er dessuten avhengig av at datatrafikken fungerer. Avhengig av utendørstemperaturen kan det raskt blir kritisk for husdyra, enten som følge av at det blir for varmt og/eller for høyt CO2-innhold når ventilasjonsanleggene stopper, eller det blir for kaldt. Enkelte husdyrslag er mer utsatt, samt unge dyr. Områder i rød støysoner blir mer sårbare ved uvær og strømbortfall iom det blir mer problematisk med tilsyn og stell hvis gårdbruker ikke bor på bruket. Rensing av kloakk mv. vil stoppe opp og kloakk vil gå i overløp ut i sjø. Fare for tilbakeslag av kloakk i bygninger.	3 Middels
	Kontinuitet i tjenesteytelsen Kommunen må innstille seg på å klare seg selv i den første tiden ved strømbrydd. Samarbeidet med Forsvaret gjør at Ørland har erfaring med at de stiller med ressurser i beredskapssituasjoner. Ved hendelser som treffer regionalt og nasjonalt vil myndighetene (FM eller JD) rekvirere Forsvarets ressurser. Det er derfor ikke automatikk i at Ørland får disse ressursene selv om de er vertskommune.	3 Middels/ 4 Store

	TrønderEnergi har mobil trafo. FosenKraft AS har aggregat, men mangler per i dag oversikt over kritiske tjenester og system for prioritering av kraft i Ørland kommune. FosenKraft ønsker å få tilsendt en oversikt over kritiske tjenester og systemer i Ørland kommune og i hvilken grad disse har mulig strømtilførsel fra aggregat. Den som har kritiske tjenester og systemer er selv ansvarlig for å ha UPS, reserve- eller nødaggregat. FosenKraft må i kritiske situasjoner foreta fortløpende vurderinger om hvor aggregatene skal benyttes. Samtlige kommunale tjenester vil ha redusert kapasitet. Helt eller delvis stenging av barnehager og skoler pga kalde og mørke bygg. NAV stenger. Butikker stenges. Helsetjenesten opplever seg som godt rustet mot strømbortfall. Sykehjem og DMS har hver sine aggregat (testes jevnlig). Utfordrende at hjemmetjenesten har el-bil. Ønskelig å samle de mest pleietrengende hjemmeboende på helsetunet, innebærer omfattende flytting av hjemmeboende syke. Det forventes at pårørende stiller opp for syke og hjemmeboende i beredskapssituasjoner. De fleste husstander i kommunen har fremdeles vedfyring i tillegg til elektrisk varme. Vannforsyning er dekket med strømaggregat med forsyning i 24 timer. Vannet kommer fra Bjugn (kote 80). Begrenset redundans på vannforsyning. Så lenge man får vann inn i høydebassenget, får man vann til Ørland kommune. Brannvesenet vil være kritisk rammet på tre områder: kommunikasjon, brannvannsforsyning og drivstoff. Politiet har redundans ved strømbrydd. Dersom nødnettet går ned, har de satelittlf. og VHF som kan brukes mot de andre nødetatene. Viktig at kommunen etablerer alternative kommunikasjonsmidler til å kommunisere med nødetatene ved bortfall av strøm og ekom. Kommunikasjon er kritisk for god håndtering.	
2. Spesielle sårbarheter (infrastruktur, befolkningsgrupper, geografi, annet?)	De sårbare blir enda mer sårbare når det er kaldt, mørkt og de er isolerte. Vannfordistribusjon til Storfosna, Kråkvåg og Garten er en utfordring. Hovedbekymringen er at aggregatene fungerer samt satelitttelefoni og VHF mot AMK. Deler av befolkningen må evakueres pga stormflo. Kraftselskapene bør ha en oversikt over husdyrprodusenter i kommunen for rask varsling ved strømbrydd.	
3. Beredskapsutfordringer	Ikke kommunisering til hjemmeboende og syke og pleietrengende hjemmeboende. Flyttes til helsetunet. Bortfall av ekom vil gjøre vanskeligere jobben til kommunens kriseledelse, særlig krevende med informasjonsformidlingen. Mangel på ekom kan hindre brannvesenet i å sendt ut redningsmannskap. Det er ansett som viktig å kartlegge kommunens mest kritiske ekomsystem. Hvor er de, samt hvor mye skal til før de forsvinner? Forsvaret har et eget telenett. Det er ikke sikkert dette er slått ut selv om det sivile nettet er nede, slik at dette kan evt. benyttes i en krisesituasjon.	

	Det er heller ikke klarhet i om dette er et kryptert samband. Det er meget viktig at Ørland kommune og FosenKraft får omforente avtaler for kommunikasjon i krisesituasjoner.
4. Andre kommentarer	Ørland er ikke mer utsatt for flom som følge av havstigning pga tilsvarende landheving – går opp i opp. Kommunen bør likevel se på bebyggelse som ligger langs sjøen, stormflo vil gå 2 m over dagens nivå. Bør også belyse økt nedbør. "Monsterregn" blir i større grad liggende over Fosen og Ørland i 1-3 dager. Kapasitet til overvannshåndtering bør økes. Avløp pumpes ved Uthaug, vil være krevende både for avløp og overvann. Belyse industristeder som fyller masse på sjøen. Eksempelvis hvor er utfyllingssteder rundt Ørland? Tiltak Etterse at bygninger med kritiske tjenester er klargjort for aggregat, og at aggregatene er testet og tilgjengelige. Etablere et krisehovedkvarter som er selvhjulpen med strøm. Etablere plan for kommunikasjon og informasjon – samordning. Etablere plan for befolkningsvarsling og evakuering – (vannverket sender SMS. CIM kan brukes) Politiet - Varsling når ikke tlf virker. Dekker kommunen på 7 min. varsler manuelt. Avklare/avtale buss og forsamlingssted. Registrering av grendahus – 28 bygninger som kan brukes. Møte/samordning i beredskapsrådet er viktig og må prioriteres. Avklaring om og avtale tilgang på Forsvarets ressurser - Forsvaret besitter en del ressurser ut over det de selv trenger og som er lokalisert på Ørland. Dette er mobile generatorer og små aggregat som er pakket bort (Aggregat 60 HZ, uvisst om de vedlikeholdes og testes) av ulik størrelse og kapasitet samt utstyr til vannrensing (Leksvik system, Ikke stor kapasitet på vannrensing). Utfordringen for Ørland kommune ved regionale kriser er at HRS eller Fylkesmannen vil rekvirere Forsvarets ressursene og prioritere bruken av dem i regionen. Rådmannen kontakter FM. Forsvaret vil i andre (lokale) situasjoner støtte Ørland kommune. Redundans på ekom for kommunens kriseledelse er prioritert område (fasttelefon, satelittlf, VHF). Det trengs samordning med nødetater og sentrale aktører på dette området.

5.1.2 Scenario 2: Bortfall av kommunal vannforsyning

Mandag 5. mai styrter et jagerfly i Barsetvatnet. Piloten er hardt, men ikke livstruende skadd, og ivaretas av helsepersonell. Ingen andre personer er skadd.

Det lekker ut flybensin og det er uvisst hvor lang periode Barsetvatnet vil være uegnet som drikkevann. Barset felleskommunale vannverk må sammen med Ørland og Bjugn straks iverksette beredskapsplaner for å etablere vannforsyning fra reservevannskilden for Barsetvatnet.

Følgehendelser:

- Stengte kommunale virksomheter (skoler, barnehager, pleie- og omsorgsenheter, svømmehaller etc).
- Stengte nærmingsmiddelvirksomheter?
- Iverksetting av reservevannsforsyning og evt. nødvannsforsyning
- Utkjøring av drikkevann – særlig til eldre/brukere av hjemmetjenestene
- Melkebønder får problemer

Sannsynlighet

Sannsynligheten for langvarig bortfall av kommunalt drikkevann er satt til S3 (hendelsen kan oppstå i løpet av de neste 10-50 årene), da uavhengig av årsak til dette.

1. Konsekvenser for kommunens evne til å yte tjeneste innen de ulike sektorene	Konsekvenskategori	Konsekvensgradering
	Liv og helse Drikkevannsforbud går raskt ut til forbrukerne. Ingen helsemessige konsekvenser som følge av bortfall av vannforsyningen. Kommunen må registrere hvem som må ha hjelp til å skaffe drikkevann av pleietrengende utenfor institusjon. Kommunens hjemmetjeneste er sentrale her.	1 Svært små
	Natur og miljø Konsekvens for drikkevannet og miljøet vil avhenge av type og mengde kjemikalie. Kartlegging av omfanget av eventuelle skadelige stoffer som er påført råvannet og systematisk analysing av vannet iverksettes umiddelbart. Fly / deler fjernes fra vannet så raskt som mulig. Nødetatene håndterer dette med bistand fra vannverket.	2 Små
	Kontinuitet i tjenesteytelsen Begrenset konsekvens for kommunale tjenester til tross for rasjonering av vann. Redusere vannforbruket så mye som mulig på institusjoner og skoler (stopp i kroppsøving, bruk av engangsbestikk ved institusjoner). Kritisk bruk av vann, kun til nødvendig renhold og konsum. Dersom vannforsyningen stopper helt, vil kommunale tjenester og næringsvirksomhet stoppe i en periode til vann er kjørt ut evt. at reservevann er koblet til. Brannvesenet vil muligens ha begrenset tilgang til slokkevann.	3 Middels

2. Spesielle sårbarheter (infrastruktur, befolkningsgrupper, geografi, annet?)	Rasjonering ut mot forbrukere med periodevis avstenging til ulike områder. Alle med husdyr vil få store utfordringer med utkjøring av vann.
3. Beredskapsutfordringer	Finne transportører til å distribuere nødvann fra tilstøtende vannverk (Åfjord og Rissa) ut til forbrukere. Særlig utfordrende å få vann raskt ut til Storfosna og Kråkvåg. Slanger og pumper til å skaffe vann fra reservevannkilde må fremskaffes fra Siviltforsvaret. Reservevannkilden forutsatt innkoblet i løpet av 24 timer iflg beredskapsplan for BFV. Store utfordringer med å ta i bruk reservevannkilden pga. pumpe lengde og kapasitet. Prosedyre med innkobling av reservevannkilde må øves, ikke gjort så langt. Tilgang til slokkevann vil være begrenset dersom vannforsyningen ligger nede. Ved lengre bortfall bør en vurdere om vannforsyningen kan tas i bruk til andre formål enn drikkevann og forbruksvann til næringsmiddelindustri, husdyr, toalett, brannslukking etc. Faren for forurensning av rørsystem i fordelingsnett må vurderes. Jevnlig kommunikasjon og oppdatert informasjon til forbrukerne vil være avgjørende for å unngå eskalering av situasjonen, eksempelvis omfattende tapping og lagring av vann til eget forbruk. I kufjøs vil utfordringene i tillegg til utkjøring av vann være nok vann slik at produksjonen opprettholdes, da husdyr krever mye vann. Næringsmiddelbedrifter har krav til vannkvalitet. For gårdsbruk gjelder dette både i forhold til vannet som dyra drikker, men også når det gjelder vann som nyttes til renhold av f.eks melkeutstyr/melkeanlegg/melketank m.m.
4. Andre kommentarer	Uttak tilgjengelig i dag ved Teksdalsvannet fra Fosen Kraft sitt private uttak. Dette er nyetablert og ikke hensyntatt i kommunenes beredskapsplaner så langt – må innarbeides der. Vurdere om vannet kan brukes til annet enn konsum og næringsmiddel. Private næringsmiddelbedrifter bør etablere egne ROS-analyser som tar for seg en slik situasjon Utbygging av kommunens egne vannreservoar (høydebasseng) må skje i forkant av forventet befolkningsvekst. Konklusjon: Situasjonen vil være krevende dersom den får en viss varighet. Situasjonen er håndterlig i forhold til folks liv og helse. De største utfordringene blir å skaffe nok vann til gårdsbruk. Det vil være ekstremt viktig med pålitelig og systematisk informasjon til publikum for å hindre unødig frykt og engstelse, samt bevare troverdigheten til vannverket og kommunen. Innfasing av reservevann må øves.

5.1.3 Scenario 3: Lyngbrann

Langvarig tørt og kaldt vær med sterk vind fra nord medfører flere lyngbranner i distriktet. Det har tidligere samme dag brutt ut lyngbrann i Rissa og Åfjord, der store ressurser fra hele regionen bidrar til slokningsarbeidet i svært krevende terreng. I skumringstimen melder en gårdbruker helt nord på øya på Storfosna at han har mistet kontroll over et bål med søppel på eiendommen sin, gnister flyr mot lyng og kratt som raskt antenner et stort område. Brannen sprer seg raskt og man frykter at den kan spre seg til bebyggelsen lenger sør på øya og til slutt kirka.

Følgehendelser:

- Omfattende evakuering av mennesker og dyr
- Tap av bygninger og infrastruktur

Sannsynlighet

Sannsynligheten for to samtidig branner slik som beskrevet i dette scenarioet, er anslått som sannsynlig (S3). Det betyr at det antas å inntreffe en gang mellom tiende og hvert femtiende år.

1. Konsekvenser for kommunens evne til å yte tjeneste innen de ulike sektorene	Konsekvenskategori	Konsekvensgradering
	Liv og helse Konsekvensen er størst for innsatspersonell, da med røykskader, mindre brannskader etc.	3 Middels
	Natur og miljø Storfosna består av en stor andel med kratt og gress, noe som vil være lett antennelig på vinterstid og våren. Brannen vil spre seg for på vinterstid da det er tørt. Bebyggelse ved øya er spredd. Bygninger som kan bli brannskadet/totalskadet. Husdyr/buskap er utsatt. Spredning til fastlandet anses som utenkelig grunnet stor avstand.	3 Middels
	Kontinuitet i tjenesteytelsen Brannberedskapen vil være opptatt med slokking av brann, først i nabokommuner så i egen kommune. De vil trenge ekstra ressurser fra omliggende brannkorps. En lyngbrann på Storfosna vil ikke medføre i særlige utfordringer knyttet til kommunens øvrige tjenesteytelse. Det er ikke noe skole/barnehage på Storfosna.	1 Svært små
2. Spesielle sårbarheter (infrastruktur, befolkningsgrupper, geografi, annet?)	Eldre vil være en spesielt sårbar gruppe ved et slikt scenario. Det bør være etablert en oversikt over hvem som er avhengig i assistanse gitt evakuering er nødvendig. Hjemmehjelpen kan bidra til å kartlegge omfanget av denne gruppen. Husdyr/buskap vil antakeligvis bli nødslaktet eventuelt omplassert gitt at gården brenner ned/blir totalskadet.	
3. Beredskapsutfordringer	Det er ett branndepot lokalisert på Storfosna. Tre personer er ansvarlige for brannberedskapen. Grunnet vanskelig tilkomst, vil tilstrekkelig brannmannskap og utplassering av nødvendig brannslukningsutstyr være tidkrevende og utfordrende. Lang responstid er en utfordring for samtlige nødetater da man er avhengig av ferja for å nå ut til øya.	

	Evakueringsmuligheter fra Storfosna er begrenset da eneste veiforbindelse går til Kråkvåg. Alternativ evakuering må foretas ved hjelp av båt/ferge. Det er politiets oppgave å beslutte om evakuering skal foretas. Politiet er i ferd med å opprette en gruppe av innsatspersonell som kan bistå i slike situasjoner. I dag så er politiet sårbart når hendelsen strekker seg over lang tid, da det blir stor belastning for innsatslederen. Det er kommunens ansvar å huse de evakuerte. Gitt at eneboliger går tapt i brannen, er det kommunens ansvar å se til at de berørte har et alternativt bosted. Kommunen har ikke etablert noe hotellavtale/overnattingsalternativ (midlertidig plassering av berørte personer). Forsvaret har fasiliteter, men det er tilfeldig om forsvaret har ledig kapasitet. Kråkvåg ble ansett som mest reelle evakueringsstedet for innbyggere ved Storfosna, da det er veiforbindelse mellom disse to øyene. Kråkvåg har hotellfasiliteter for 50 personer. Ørland kommune har mange ressurser å benytte seg av, men utfordringen er å kunne håndtere dem på riktig måte. Mottak av innsatspersonell er viktig å ha fokus på da disse må håndteres på en ordentlig måte. Varslingslister der roller er tydelig synliggjort ansees som hensiktsmessig. Da det er mange ressurser å benytte seg av i kommunen, er det viktig at hvert enkelt kjenner sin rolle. Samkjøring må trenes på gjennom øvelser. Forsvaret har en avtale med Ørland kommune om å bistå dersom brann skulle oppstå. En lyngbrann vil ikke true strømnettet i særlig grad. FosenKraft forsyner Storfosna med strøm. Den mest reelle årsaken til strømsvikt er at isolasjonen ved koblingsstasjoner/nettstasjoner blir overopphetet grunnet lyngbrannen, noe som igjen kan føre til kortslutning. Lyngbrann vil ikke medføre noen fare for antennelse av strømstolper.
4. Andre kommentarer	Det er rimelig å anta at brannvesenet vil bidra med brannressurser ved brann både i Rissa og Åfjord. Erfaring tilsier at mange frivillige bidrar som ressurser. Det er behov for varslings- og evakueringsplan. Kommunen har en evakueringsplan, men denne <u>er ikke oppdatert</u>. Etablering av evakuerte og pårørendesenter er forhåndsbestemt samt skal det psykososiale kriseteamet være på plass. Da det vil være stor aktivitet på Ørland i årene fremover, så er det rimelig å anta at dette vil medføre knapphet på tilgjengelig eiendommer/boliger. Dette kan også medføre begrenset hotellkapasitet ved evakuering. Vurdere å etablere avtaler med nabokommunene.

5.1.4 Scenario 4: Pandemisk influensa

Scenarioet er en relativt alvorlig influensapandemi, mer alvorlig enn influensapandemiene som har rammet Norge de siste hundre årene med unntak av spanskesyken. Scenarioet er likevel noe nedskalert i forhold til verstefallsscenarioet i nasjonal pandemiplan fra 2006. Det er forutsatt en influensapandemi som sprer seg raskt, når toppen etter seks uker og varer i fire måneder. Vaksine blir ikke tilgjengelig i Norge i løpet av influensapandemien, og antiviralia har ikke effekt. Unge og arbeidspåre rammes særlig sterkt.

25 prosent av befolkningen blir syke, med en gjennomsnittlig varighet på ti dager. 20 prosent av de syke søker lege, og 3 prosent av de syke legges inn på sykehus. 25 prosent av de innlagte trenger intensivbehandling, med et gjennomsnittlig opphold i intensivavdeling på tolv dager. Andelen av de syke som dør er 0,5 prosent.

I Ørland kommune bor det ca. 5 155 innbyggere. Dermed kan skadebildet bli: 1 289 syke, 258 personer vil oppsøke lege, 8 personer legges inn på sykehus, 2 personer trenger intensivbehandling og ingen dør som følge av influensapandemien.

Sannsynlighet

Sannsynligheten for en alvorlig influensapandemi slik som beskrevet i dette scenarioet, er anslått som sannsynlig (S3). Det betyr at det antas at en slik influensapandemi, eller en enda mer alvorlig influensapandemi kan inntreffe en gang mellom tiende og hvert femtiende år.

1. Konsekvenser for kommunens evne til å yte tjeneste innen de ulike sektorene	Konsekvenskategori	Konsekvensgradering
	Liv og helse: Kjent scenario og det anses som overkommelig for helsetjenesten i Ørland/Fosen. Behandling av økt tilstrømning av syke/bekymrede med influensa håndteres ved å avlyse/utsette rutinepregede konsultasjoner i begrenset tid Omdisponere bemanning: arbeidssted, arbeidstid, styrke resepsjon legesenter evt egen telefonlinje, siling av henvendelser. Omdisponere personell fra helsestasjon/sykehjem etc til hjemmetjenester. Flest mulig vil holde seg hjemme. Bruk av flermannsrom. Smittebegrensning: Lokalt smitteregime fra smittevernplan i Fosen vil tre i kraft. Informasjon må formidles jevnlig og tydelig: Informasjon med hygieneråd vil styres fra nasjonal helsemyndighet (HOD, Hdir, FHI). Helsedirektoratets og Nasjonalt folkehelseinstitutt (FHI) nettsider er hovedinformasjonskanal til befolkning, men lokale tilpasninger inkluderes (lokalt smittevernskontor, vaksinasjonskontor osv.) og formidles i lokalpresse, kommunens nettside, fra helsepersonell osv. Kommunens kriseledelse må involveres i dette.	2 Små
	Natur og miljø Ingen konsekvens	Ikke relevant
	Kontinuitet i tjenesteytelsen Tjenestene vil være noe redusert i en periode som følge av at ansatte selv er syke, hjemme med syke familiemedlemmer. 25 % redusert kapasitet i tjenesteyting er tålbart, samme også for helsetjenesten, i og med man har rimelig god bufferkapasitet.	2 Små

	Utfordringen vil bli dersom fravær av arbeidskraft blir så stort at skoler og barnehager må stenges/slås sammen i perioder.	
2. Spesielle sårbarheter (infrastruktur, befolkningsgrupper, geografi, annet?)	Skjerme spesielt sårbare grupper, f eks hjerte/lungesyke, KOLS (navnelister ut fra diagnoser raskt tilgjengelig i journalsystemet på legekontor). Landbruket er sårbart ved en pandemi. Eksempelvis husdyrbrukere som er for syke til å være i fjøset, samt fare for smitteoverføring til husdyr.	
3. Beredskapsutfordringer	Styrke hjemmesykepleien fra andre deler av helsetjenesten. Også behov for omsorg som ikke krever sykepleier, men handle og lage mat mv. Ørland Sanitetsforening har 70-80 medlemmer og disponerer cirka 40 personer til slik innsats. Helsetjenesten innehar rimelig god bufferkapasitet og improvisasjonsvilje.	
4. Andre kommentarer	Forsvaret har egne opplegg for sitt personell med henting av helsepersonell og mobile enheter/lasaretter. Viktigst informasjon / styrke ekspedisjonen legesenter / siling av henvendelser.	

5.2 Storulykker

5.2.1 Scenario 5: Brann ved Ørland Medisinske Senter

En formiddag i desember oppstår det brann i komfyren i anretningskjøkkenet på en av sengepostene i 2. etasje. Anretningskjøkkenet er en del av spisestua for beboerne. Like før brannen startet har en rullatoravhengig beboer gått inn på spisestua. For å få dette til med rullatoren sin, har han plassert en stol som holder døra mellom spisestua og korridoren åpen. Som en følge av dette sprer røyk og branngasser seg til korridoren. Rømningsveien fra alle sengerom på denne posten fylles dermed med røyk. Bygningen, som er bygd i mange trinn, er konstruert slik at brannen ikke sprer seg inn i øvrige avdelinger og de fleste sengerommene på posten har lukkede dører (utgjør egne brannceller). To-tre rom har åpne dører. Dette er rom hvor personalet er inne hos beboerne når brannen oppstår. Ørland Medisinske Senter er et stort bygningskompleks som huser alle tjenester innen helse, pleie og omsorg for kommunen. Bygget er bygget i flere trinn, der noen områder er dekket av sprinkleranlegg, andre ikke. Bygget har et heldekkende brannalarmanlegg med direktevarsling til brannvesenets nødalarmingssentral. Brannvesenet har en utrykningstid på 10 minutter.

Tilleggsutfordring: Temperaturen viser 10 minus og det er storm. Den sterke vinden sprer glør og gnister til den omkringliggende bebyggelsen. De evakuerte beboerne er tynt kledd og kjøles raskt ned i uværet.

Sannsynlighet:

Mindre sannsynlig, frekvens 50-100 år.

1. Konsekvenser for kommunens evne til å yte tjeneste innen de ulike sektorene	Konsekvenskategori	Konsekvensgradering
	Liv og helse En brann vil kunne få store konsekvenser for liv for de personer som oppholder seg i startbranncellen og de som er i tilknytning til den korridoren. Det er prosjektert slik at det skal være tidlig varsling og evakuering ved forflytning mellom horisontale brannceller vil etterstrebes. Med tanke på det kalde været ute vil mange være i fare for å bli nedkjølt i forbindelse med evakueringen av ØMS. Det vil også være fare for mange nedkjølte og med lettere røykskader blant øvrige innbyggere som blir rammet av en eventuell spredning mot bebyggelsen. I forbindelse med evakuering er det mange menneskelige ressurser å støtte seg på i kommunen, mange kan omdisponeres i en slik situasjon.	5 Svært store
	Natur og miljø Antas ikke å ha spesielle miljømessige konsekvenser utover det økonomiske tap den nedbrente bygningsmassen medfører.	1 Svært små
	Kontinuitet i tjenesteytelsen Kontinuiteten i helsetjenesten vil i stor grad avhenge av omfanget av skadene på bygningene. Gitt scenarioet er det sannsynlig at den eldste delen av bygningsmassen samt fløyen til Fosen DMS går tapt i brannen. En så stor brann vil kunne medføre at infrastruktur til øvrige deler av bygningsmassen vil være ødelagt slik at man ikke får benyttet de «uskadde» delene i en periode, og vil ramme helse- og sosialtjenestene hardt. Øvrige tjenester vil	4 Store konsekvenser for helsetilbudet ved ØMS 1 Svært små

	ikke bli berørt av hendelsen. Tiltak for kontinuitet: - Mulig samarbeid med Bjugn kommune - Planer for å kontakte hjelpemiddelsentralen for raskt å få tak i senger - Mulig plan om evakuering til hotell - Mulig plan om bruk av forswarets kaserner til sykehjem. - Må ha flere planer for å sikre kvaliteten i tjenestene som skal ytes og tanker om etablering av midlertidige lokaler i kommunens øvrige bygningsmasse.	konsekvenser for øvrige tjenester
2. Spesielle sårbarheter (infrastruktur, befolkningsgrupper, geografi, annet?)	Mange pleietrengende og syke. Ansattes førsteinnsats er viktig. Svært avhengig av når på døgnet og året dette skjer. Spesielt sårbar under ferieavvikling og natt. Samlokalisering med Forsvaret. Kun ett sykehjem i kommunen. Alle helsetjenester er samlokalisert til samme bygg.	
3. Beredskapsutfordringer	Store ressurser i brannvesenet, men begrensningen er mangel på lokal høydeberedskap (stigebil). Lang responstid Sivilforsvaret (1-4 timer). Utfordrende å finne egnet transportmåte for evakuerte da buss ikke egner seg for alle og det er svært kaldt ute. Utfordrende å få ut informasjon til pårørende og evakuerte. Plan på varsling og evakuering, samt til pårørende. Varslingsrutiner for evakuering må gjennomgås og øves. Det vil være vanskelig å holde oversikt over alle. Mange evakuerte er krevende å ivareta. Det er behov for en ressursoversikt, også på tvers av kommunegrensene. Det vil være utfordrende å holde denne oppdatert. Det kan være vanskelig å skille evakuerte, pårørende og media. Vanskelig å få ekstra helseressurser fra fastlandet over til til Ørland ved dårlig vær. Det kan være vanskelig å tenke stort nok med tanke på øvelser og planer. De ansatte bør mulig ha et bedre forhold til kriseplaner og ressurser de kan spille på opp mot teknisk vakt i kommunen. Behov for rolleavklaringer i evakuering og håndtering av omfattende evakueringer av personer med spesielle behov.	
4. Andre kommentarer	Beredskapsmøte som ble avholdt i vinter (2013/2014) skjerpet beredskapen med ekstra brannrunder, dette er opprettholdt og ikke planlagt avsluttet ved ØMS. Dette viser at det er nyttig og skjerpende med felles samlingspunkt.	

5.2.2 Scenario 6: Skipsulykke

Det er en ettermiddag i desember og nordgående hurtigrute passerer Ørlandet, etter å ha passert Garten medfører en feilnavigering at skipet grunnstøter på Ribeflua sør for Kjeungen. Hurtigruta grunnstøter i marsjfart og blir stående på grunnen. Det er fellende sjø på havaritidspunktet, mørkt ute og det blåser en sørvestlig stiv kuling. Etter å ha stått på grunnen noen få minutter sklir skipet av grunnen og begynner raskt å krenge. Det er 98 personer om bord på skipet, inkludert besetningen. Det er hull i skroget, drivstoff og olje lekker ut og driver mot Grandefjæra.

Scenario:

Sannsynligheten for at dette scenarioet skal inntreffe i løpet av ett år er satt til 1 % (dvs. 1 gang pr 100 år). Det er alminnelig kjent at denne typen hendelser inntreffer, f eks ulykken med MS Nordlys i 2011 utenfor Ålesund.

1. Konsekvenser for kommunens evne til å yte tjeneste innen de ulike sektorene	Konsekvenskategori	Konsekvensgradering
	Liv og helse: Konsekvensen for liv og helse avhenger om evakueringen skjer før skipet krenger mye/går under. I utgangspunktet forventes få skader, muligens noen følgehendelser pga evakuering og påkjenning. Dersom skipet krenger før evakuering kan det blir mange skadde/døde. Utfordringen er evakuering til sjøs i uværet. Trolig kun redningshelikopter som kan benyttes til evakuering fra skipet. Helikopteret kan redde 10 passasjerer om gangen pga kort avstand til land og behov for lite drivstoff på hver tur. Redningstjenesten har ett helikopter i stående beredskap. I løpet av en time kan et supplerende redningshelikoptervære tilgjengelig. HRS leder redning av passassjerer (Kystverket leder redning av skipet og forurensingen). Med tanke på at skipet krenger vil livbåter benyttes. Dersom livbåter sjøsettes eller at passasjerer hopper i sjøen vil Redningselskapet bistå med en skøyte. Redningsskøyta er lokalisert på Mausundvær, og kan ankomme Ørland ila en halvtime og bistå med å plukke opp folk fra sjø. På land vil Ørland ha god kapasitet på helseberedskapen i regionen med med 14 leger i regionen hvorav sju er ansatt i kommunen. Felles katastrofeplan for Ørland og Bjugn. Ressurser omdisponeres, noe som er uproblematisk. Kommunen må raskt stille med personell som tar i mot de første passasjerene på land, cirka 15 min fra alarmen går. Viktig at kommunen har plan på opprettelse av evakuerte og pårørendesenter og raskt oppretter dette. Behov for dele passasjerer som kommer i land ut fra behov (uskadde/lettere skadde/kristisk skadde) Forsvaret tilbyr at de evakuerte kan slippes av på flystasjonen, hvor brannstasjonen ryddes for første mottak av pasienter.	2 Små (ved evakuering før skipet krenger) 5 Svært store (ved evakuering mens båten krenger/går under)

	Natur og miljø Forurensingen vil potensielt gi miljøskader med høy alvorlighet. Særlig med tanke på RAMSAR-området Grandefjæra. Verst på vår og høst. Ingen konsekvensreduserende tiltak er mulig i kuling. Det finnes ikke utstyr for dette. Man må belage seg på omfattende og langvarig rensing i fjæra i etterkant. Vil pågå i flere måneder. Hente inn ressurser umiddelbart. Oljeverndepotet ligger på Ørland, 11 personer er tilknyttet, og blir kalt ut. Kystverket planlegger, leder og driver redningsaksjonen for skipet og forurensingen. Kommunens oppgaver ifbm forurensingen: - Bistå med å skaffe ressurser - Gi husly/ivareta tilreisende ifbm rensing av fjæra (skaffe hus, HMS/midlertidig ansettelser/kompensasjon) - Skaffe fasiliteter til redningsgruppene - Mediahåndtering RAMSAR – mange interessenter. Må være klarert til fuglene kommer.	3 Middels (ved forurensing med lettere oljer/drivstoff) 4 Store (ved forurensing med tungoljer, da særlig på våren eller høsten)
	Kontinuitet i tjenesteytelsen Kommunale tjenester vil være noe redusert i en kort periode. Publikum kommer ikke gjennom på tlf. samt mindre kapasitet til helsetilbud i en periode. Dette kompenseres ved å kalle inn ekstra personell samt å omdisponere oppgaver.	2 Små
2. Spesielle sårbarheter (infrastruktur, befolkningsgrupper, geografi, annet?)	Helse: Fare for eskalering dersom skipet krenger. Utlendinger, evt. en del eldre om bord i skipet med behov for medisin som er glemt om bord. Utfordrende når man ikke kjenner til navn på medisiner/virkestoffer/diagnose. Fare for forverring i helsetilstand hos de evakuerte, dvs behov for oppfølging og pleie. Skip: spesielt krevende farvann å navigere/redde pga strømninger. Miljø: RAMSAR-områder, særlig sårbart om våren og høsten. Beredskapstenkningen preges av at man er/kan gjøre seg svært avhengig av Forsvarets ressurser. Viktig med påminnelse om at Forsvaret ikke er en nødetat og heller ikke har akuttinnsats, men er en bistandsressurs.	
3. Beredskapsutfordringer	Mange aktører vil kreve tydelig ledelse. Se DSBs veileder om enhetlig ledelsessystem (ELS) Overordnet ansvar redning av skip og forurensing: Kystverket. Ved stor hendelse vil HRS og LRS (i Trondheim) også være involvert her. Involverte ressurser: IUA, lokalt brannvesen, Sivilforsvaret, Forsvaret, Fylkesmannen (rådgiver), Redningsselskapet, slepebåter (Kystverkets slepeberedskap) og kommunen. Overordnet ansvar redning av personer: HRS Involverte ressurser: LRS (i Trondheim, kommunens helsetjeneste, lokalt politi, Sivilforsvaret, Forsvaret, Redningsselskapet, kommunens kriseledelse (inkl. evakuerte og pårørende/tjeneste) osv. Kommunens primæroppgaver i akutt fase er umiddelbart å sette krisestab og etablere EPS i samarbeid med politiet. Politiet tar initiativ til å opprette evakuerte og pårørende senter, som er skjermet fra media, men kommunens ansatte/kommunens kriseteam	

	vil drifte det i samarbeid med sine ressurspersoner. I dette scenarioet vil de første evakuerte stå i strandkanten i løpet av svært kort tid. Avklare om EPS skal opprettes på Kysthotellet eller basestasjonen. Politiet oppretter også pårørende svartlf. Kommunen må kjenne til denne rutinen og implementere det i sin beredskapsplan. Kommunikasjonen utad eies av HRS, og kommunen er i tett dialog med HRS om hva kommunen kan formidle. Jevnlig klarert informasjon til infotorg og på nettsiden. Lege kan uttale seg om antall skadde. Det foreligger beredskapsavtale mellom Bjugn og Ørland, men usikkert om lister er oppdatert. Gå gjennom dette i beredskapsarbeidet.
4. Andre kommentarer	Verstefall: Scenarioet beskriver lekkasje av drivstoff, men bunkersolje for tankbåt, evt brann i reakordrevet fartøy, ville potensielt være kritisk for miljøet i fjæra. Båten krenger og passasjerer hopper i sjøen i stiv kuling. Tiltak: Avklare bistand fra Forsvaret Tydelighet i beredskapsplanen: EPS – Media, skilles med vegger. Mediahåndtering. Pårørende senter bør være på Kultursenteret.

5.2.3 Scenario 7: Luftfartsulykke

Et 19-seters sivilt fly (Fairchild Aerospace Metro) får problemer med begge motorene etter avgang og må nødlande. Flyet nødlander på grunn sjø like sør for Ørland, ca 100 meter fra land. Av 19 passasjerer pluss en besetning på 2, er 5 omkomne, i tillegg er 9 personer alvorlig skadd og 4 lettere skadd. Det meldes også om 3 personer som man ikke kan gjøre rede for. Det er en del private småbåter som er involvert i redningen og det er uvisst om de tre savnede er blitt reddet av småbåter, har svømt i land selv eller er omkommet i nødlandingen, evt. druknet i etterkant. Flyselskapet er delvis eid av Ørland kommune og flyoperatøren er dansk.

Sannsynlighet:

Sannsynligheten for dette scenarioet er lav, men det forekommer at fly må nødlande like etter avgang av ulike årsaker.

1. Konsekvenser for kommunens evne til å yte tjeneste innen de ulike sektorene	Konsekvenskategori	Konsekvensgradering
	Liv og helse Skadeomfanget er kjent i scenariobeskrivelsen. Det kan også være en del direkte eller indirekte berørte som trenger oppfølging i etterkant. Kommunens helseberedskap vil kunne håndtere hendelsen med bistand fra Bjugn og Trondheim.	5 Svært store
	Natur og miljø Ingen særlig innvirkning. Det kan forekomme mindre utslipp av drivstoff i sjøen.	1 Svært små/ 2 Små
	Kontinuitet i tjenesteytelsen En slik ulykke vil ha mindre innvirkning på kontinuitet i tjenesteytelsen. Ordinær helsetjeneste vil bli opptatt med håndtering av hendelsen i en kort periode.	1 Svært små/ 2 Små
2. Spesielle sårbarheter (infrastruktur, befolkningsgrupper, geografi, annet?)	Lensmannen i kommunen har kontor i Brekstad og vil fungere som skadestedsleder, men kan befinne seg et annet sted på Fosen idet ulykken inntreffer. Som konsekvens så kan dette medføre lang responstid før skadestedsleder er på plass. Brannvesenet vil fungere som midlertidig skadestedsleder (evt. representant fra Forsvaret) inntil lensmann/politi ankommer skadested.	
3. Beredskapsmessige utfordringer	En luftfartsulykke ved Ørland vil medføre en del beredskapsmessige utfordringer for kommunen, da de vil inneha flere samtidige roller, deriblant; - Opptre som kommune - tjenesteyter/kriseberedskap/ivaretagelse av berørte - Opptre som flyselskapseier - involvert som skadeforvolder - Være ansvarlig for drift av lufthavnen I tillegg til dette er det naturlig å anta, grunnet kommunens og regionens størrelse, at personer i beredskapsledelsen er enten direkte eller indirekte berørt av ulykken. Ørland kommune vil ved en luftfartsulykke kalle sammen kriseledelsen. Det er ikke usannsynlig at innbyggere fra Bjugn kommune er blant de berørte, noe som medfører at også Bjugn vil kalle sammen deres kriseledelse. Etablering av felles krisestab	

	på flystasjonen vil også være naturlig i denne sammenheng. Det å ha en god informasjonsflyt mellom de ulike kriseledelsene som er etablert vil være en ekstra utfordring. Et mulig tiltak kan være å etablere en egen beredskapsrolle som har ansvaret for denne informasjonsutvekslingen mellom krisestabene.
4. Andre kommentarer	Politiet innhenter passasjerliste for å kartlegge status samt kartlegge pårørende. Politiet vil fungere som skadestedsleder og vil lede søk og redningsarbeidet. Ambulansetjenesten er stasjonert ved Ørland. Redningshelikopter (kan brukes til berging av personer i sjø) er plassert på Ørland. Redningsselskapet kan også bistå med redning og søk etter personer i sjøen.

5.2.4 Scenario 8: Trafikkulykke

En tidlig morgen i februar er en buss med skoleelever på vei til Botngård på skoletur, de kjører Fv. 710. Underkjølt regn har glasert veien. Bussjåføren oppdager for sent hvor glatt det er, prøver å bremse da han må svinge kraftig for å passere fotgjengere. Bussen glir over i motgående kjørefelt og støter sammen med et vogntog fullastet med løsmasse. Bussen havner utenfor veien og velter ned mot skråningen i Biskopbekken. En voksen og 9 barn er alvorlig skadd mens 15 barn er lettere skadd og kommer seg ut av bussen på egenhånd.

Sannsynlighet:

Sannsynligheten for at dette scenarioet skal inntreffe i løpet av ett år er satt til 1 % (dvs. 1 gang pr 100 år).

1. Konsekvenser for kommunens evne til å yte tjeneste innen de ulike sektorene	Konsekvenskategori	Konsekvensgradering
	Liv og helse Krever innsats fra flere etater / aktører for å ta hånd om antall skadde. Stor kapasitet lokalt til å ta hånd om de skadde i akuttfasen, før de videresendes til sykehus. Lettere skadde og uskadde tas hånd om lokalt.	4 Store/ 5 Svært store
	Natur og miljø Ingen skader eller forurensning av omgivelsene som vil ha langvarige virkninger.	1 Svært små
	Kontinuitet i tjenesteytelsen Ulykken vil medføre mye arbeid på skadested og i akuttmottak, på legevakt eller lokale legesentre. Helsetjenesten i kommunen vil være redusert i en kort periode, men ellers ingen påvirkning på kontinuitet. Eksisterende beredskapsplaner for slike ulykker settes ut i livet. Skole har eget planverk for håndtering av situasjoner. Skole har også system for varsling av foreldre med SMS, det kan benyttes til varsling av hvem som er berørt av ulykken.	1 Svært små/ 2 Små
2. Spesielle sårbarheter (infrastruktur, befolkningsgrupper, geografi, annet?)	Utfordring er å ta vare på drivstofflekkasjer i og med at Biskopbekken renner ut i et RAMSAR-område (vernet fugleområde). Andre barn – som kjenner de som er i bussen/søsken etc.	
3. Beredskapsutfordringer	Enkelte i krisestaben kan være personlige berørt av henvendelsen, dette krever at det er satt opp stedfortredere i planverket. ATB har egne planer som ivaretar kontakt med presse / pårørende i slike situasjoner. Det er viktig at ATBs agering er samordnet med politi og kommune. SSV varsles om ulykken og iverksetter tiltak via Mesta om nødvendige tiltak langs og på veg – avstenging, strøying, rydding etter ulykken. Det er viktig at roller og ansvar avklares i hendelser der flere aktører er involvert/berørt. Inkluderes i det kommende	

	beredskapsarbeidet.
4. Andre kommentarer	Planer og ressurser finnes for det meste og i rikt monn, men trening og jevnlig øvelser mangler, særlig der flere aktører er involvert. ATB kjører årlige øvelser med operatørene på ulike senarioer, kommunen kan invitere til at en øvelse kan legges til Ørland.

5.3 Tilsiktede handlinger

5.3.1 Scenario 9: Økt trussel ved Ørland Hovedflystasjon

Norske styrker deltar i en FN-sanksjonert fredsopprettende misjon i Yemen med jagerfly, piloter og støttemateriell. I løpet av operasjonen har de norske pilotene gjennomført tokt som har drept et høyt antall islamistiske opprørere/terrorister. En Al-Qaida affiliert terrorgruppe har på bakgrunn av dette publisert gjentatte trusler mot norske militære tjenestemenn som deltar i denne misjonen og mot deres familier. Politiets Sikkerhetstjeneste (PST) og Etterretningstjenesten (ETJ) har sammen vurdert trusselen som reell og alvorlig. For to uker siden hevet de det nasjonale trusselnivået. Forsvaret har på bakgrunn av dette og egne vurderinger hevet trusselnivået til det høyeste nivået (Terror – Delta) ved Ørlandet Hovedflystasjon (ØHF) og et par andre installasjoner og garnisoner. Omfattende sikringstiltak har blitt innført for å sikre flystasjonen og dets umiddelbare grenseområde.

Sivilbefolkningen i Ørland kommune opplever situasjonen som skremmende og det har vært en økning i antall innringninger til politiet, hvor befolkningen rapporterer inn mistenksomme enkeltpersoner.

Sannsynlighet:

Det er ikke mulig å sette en sannsynlighet for dette scenarioet, men Norge har tidligere blitt pekt ut, i flere kommunikeer fra lederskap høyt plassert i Al Qaida, som mål for terrorangrep på grunn av Forsvarets deltakelse i internasjonale operasjoner.

1. Konsekvenser for kommunens evne til å yte tjeneste innen de ulike sektorene	Konsekvenskategori	Konsekvensgradering
	Liv og helse To grupper som særskilt vil oppleve angst og frykt: 1) Barn spesielt vil kunne kreve mye oppfølging på grunn av mulig angst og frykt (80 % av skoleelevene som hadde foreldre eller kjente foreldre som deltok i Libya-operasjonen i 2011 opplevde frykt og trengte ekstra oppfølging). Barn blir også påvirket av foreldrenes reaksjoner. 2) Resten av sivilbefolkningen som opplever situasjonen som utrygg og usikker. Dette krever et forsterket behov for psykososial omsorgsberedskap i kommunen.	2 Små
	Natur og miljø Ikke relevant	Ikke relevant
	Kontinuitet i tjenesteytelsen Brannvesenet kan ikke forvente støtte fra brannstyrkene på ØHF som vanligvis støtter brannvesenet ved utrykning. En friggjøringsbil disponeres av brannstyrkene ved ØHF, men eies av brannvesenet. Usikkerhet rundt hvorvidt denne vil være disponibel ved nedstengning av ØHF. Setter også press på behovet for utvidede åpningstider i barnehage, skole/SFO og andre kommunale tjenester, da en forsørger i familien vil være utilgjengelig på ØHF. Dette medfører større press på andre-forsørger til å følge opp egne barn og kan få konsekvenser for tjenesteytelsen i kommunen dersom andre-forsørger/berørt er ansatt /har	3 Middels (for brannberedskapen) 2 Små (kommunale tjenester for øvrig)

	plikter i kommunen. Kommunale tjenester vil påvirkes til en viss grad ved et slikt scenario. Det vil særlig trigge opptrapping av kommunal psykososial omsorg og informasjonshåndtering. Viktig å etablere beredskap for håndtering av trusselsituasjoner. Lensmannen må prioritere ressurser på sikring og koordinering med ØHF og kommunen, må nedprioritere generelle ordensoppgaver. Vakt hold ved skoler, barnehage og kommunehus vil legge beslag på tjenestemenn – vil avstedkomme behov for bistand fra Forsvaret (Heimevernet/HV-12). Mulig tiltak mot trusselbildet kan være kontroll ved adkomstveier til ØHF: kjøretøykontroll på Fv. 710 og fergeleie på Brekstad. Dette tiltaket vil medføre forsinkelse på trafikkavvikling. Frykt og angst skaper økning i henvendelser til politi og kommune – økt informasjons- og kommunikasjonsbehov med og til innbyggerne. Kapasiteten på informasjonsdesk/mottakssenter er sårbart og bør økes. Krever lengre åpningstid.	
2. Spesielle sårbarheter (infrastruktur, befolkningsgrupper, geografi, annet?)	IKT-servere som står på huset er vanskelig å flytte dersom andre kommunale funksjoner må flytte ut av bygget. Generelt økt usikkerhet og uro i befolkningen. Barn av ansatte i Forsvaret vil være særlig sårbare. Media har tidligere gått inn på skoler og henvendt seg direkte til barn for å få kommentarer om foreldrenes innsats i internasjonale operasjoner (skjedde under Balkan-opdragene på 90-tallet) – henvendelser mot kommunens innbyggere kan forstyrre og forsinke vanlig driftsfunksjoner. Alle innbyggerne bør få informasjon om hvordan de kan forberede seg på å møte mediene/beskytte seg fra mediene. Utarbeide kommunikasjonsstrategi fra kommunens side.	
3. Beredskapsutfordringer	Stasjonspresten inngår normalt i kommunens kriseteam, men i dette scenarioet vil han ikke kunne brukes ettersom han vil være opptatt i ØHF sin oppdragsløsning. Brannvesenet har branntilsynsansvar innenfor flystasjonen, selv om ØHF har egne ressurser til brannbekjempning. Lensmannen skal og vil i praksis håndheve norsk lov på flystasjonen, selv om vaktstyrken og militært politi har fått delegert politimyndighet på militært område. Det er en utfordring at enkelte områder innenfor flystasjonen er strengt kontrollert/sikkerhetsgradert gjennom sikkerhetsloven og sikkerhetsavtaler med allierte styrker. I praksis vil dette medføre at brannvesenet eller lensmannen ikke vil få innsyn/tilgang på disse områdene før en eventuell akutsituasjon inne på flystasjonen nødvendiggjør det. Dette fordrer høy fleksibilitet hos brannvesenet og lensmannen. Videre vil lensmannen ikke kunne diskutere og dele informasjon om flystasjonen med øvrige figurer i kommunens beredskapsapparat (og kun med enkelte utvalgte så fort sikkerhetsklarering og autorisering er gått i orden). Planverket bør ta dette med i betraktningen. Det trengs avklaring mellom brannvesen og brannstyrkene ved ØHF om terskel for avgivelse av frigjøringsbil ved beredskapsheving på	

	flystasjonen. Kommunen har personell til å bemanne informasjonsdesk, men har per dags dato ingen klar plan og strategi som håndterer situasjonen i et slikt scenario. Å stenge barnehagen får dominoeffekt, spesielt siden mange folk vil være "aleneforsørger" i dette scenarioet. Man bør etablere et kommunalt informasjonsnummer som er kjent i "fredstid" som blir brukt til kontakt med kommunens innbyggere. Senteret huser politi, IT, arkiv, infosenter, etc. Man har ikke et planverk med beredskapstrinn/eskaleringsnivå for sikring/adgangskontroll ved nøkkelbygg i kommunen (både for regulering av mediahenvendelser og for sikring mot trusselaktøren).
4. Andre kommentarer	Et slikt scenario får konsekvenser for Bjugn kommune også, da flere ansatte ved ØHF bor i Bjugn kommune. Ressurser som POSOM-gruppa og Norske Kvinners Sanitetsforening (70-80 personer) bør sees på i sammenheng. Behov for varsling og evakuering – Drøfte med Forsvaret, Fylkesmannen, politi og kommunen om behov for plan for evakuering av befolkningen, og hvilke situasjoner skal trigge en slik omfattende evakuering. Det er lagret store mengder kunstgjødsel og diesel på gårdene rundt kampflybasen, spesielt i områder som blir fraflyttet. Bruk og lager av kunstgjødsel kan bli økende framover dersom flere bønder slutter med husdyr og går over til kornproduksjon. Det er kommet krav til oppsyn og innlåsing av kunstgjødsel i etterkant av 22. juli, men det er vanskeligere å følge opp i områder som er fraflyttet.

5.3.2 Scenario 10: Skoleskyting

En uniformert mann utstyrt med et tungt skytevåpen oppsøker barneskolen ved flybasen. En lærer som forsøker å stoppe ham fra å gå inn i skolebygget skytes og blir livstruende skadd. Barna på småtrinnet har utetid og løper til alle kanter for å komme seg i skjul. Han går inn i skolebygningen og gjennomløper den for å finne barnet til en offiser ved flybasen. Han tar tak i en lærer og skyver henne framfor seg og ber om at barnet til offiseren pekes ut. Læreren sier hun ikke vet hvem barnet er. I frustrasjon går gjerningsmannen inn i nærmeste klasserom hvor 15 elever har time. Han jager læreren og elevene inn på et grupperom uten vinduer, følger etter og låser døra. Han holder læreren og elevgruppen som gisler i 2 timer før politiet får overtalt ham til å overgi seg. Ingen ytterligere skudd blir løst.

Sannsynlighet:

Skoleskyting har skjedd i bl.a. Finland, Tyskland og USA, men har hittil ikke skjedd i Norge. Dette scenarioet er justert for å belyse andre aspekt ved trusler mot barneskolen nært en flybase. Selv om sannsynligheten må regnes som lav, er dette en hendelse som politiet og Kunnskapsdepartementet har bedt skoler om å forberede seg på. Kommunene har ansvar for å bistå skolene med beredskap mot alvorlige hendelser som skoleskyting.

1. Konsekvenser for kommunens evne til å yte tjeneste innen de ulike sektorene	<u>Konsekvenskategori</u>	Konsekvensgradering
	Liv og helse Scenarioet beskriver en fysisk skadd person, men store deler av skolebarna samt ansatte ved skolen er direkte truet eller har vært vitne til hendelsen. En slik hendelse utløser høyt akutt press på helsetjenesten og samt noe behov for økt langtidsoppfølging for å forebygge og behandle traume. Helsetjenesten har ressurser til å håndtere både den akutte situasjonen og den videre oppfølgingen av de involverte. Kommunens helsetjeneste og kriseteam kan innhente ressurser innen akutt traumehåndtering fra spesialisthelsetjenesten ved St.Olavs Hospital. - Skolens ansvar: - o Agere i tråd med etablert og øvd beredskapsplan for gitt situasjon. Uklart om denne er oppdatert. - o Situasjonen vil være uoversiktlig/ preges av usikkerhet - o Ansatte vil være preget av tanker om å redde eget barn - o Her vil historien om hver voksen sin rolle i situasjonen komme i ettertid. - Politiets ansvar: - o Politiet leder innsatsen på det stedet hendelsen inntreffer. –Politiet har rutiner for håndtering av slike hendelser. Vil gi skolen og kommunen instruks om videre håndtering. - Kommunens ansvar: - o Kriseberedskap – kriseledelse - o Samarbeide med politiet - o Etablere og lede evakuerte og pårørendesenter i samarbeid med politiet - o Mottak av involverte - o Informasjon – media - o Psykososial oppfølging	3 Middels/ 4 Store

	○ Transport til å frakte bort personell ○ Ha et planverk for å ta hånd om situasjonen fra politiet har grepet inn og ○ Samarbeid med andre etater i oppfølgingen	
	Natur og miljø Ikke relevant	Ikke relevant
	Kontinuitet i tjenesteytelsen Store deler av kommunal tjenesteyting vil være redusert i akutt fase – mye usikkerhet på flere områder som følge av at foreldre blir involvert. Viktige ressurspersoner kan forsvinne fra egne posisjoner som følge av at de er pårørende/foreldre. Lærere ved den aktuelle skolen kan bli sykemeldt i etterkant av hendelsen. Dette kan påvirke opprettholdelse av normal drift ved skolen. Elever kan også forventes å være borte fra skolen en periode i etterkant av hendelsen, noe som igjen kan medføre at pårørende /foreldre er hjemme fra arbeid for å gi støtte og omsorg. Tilrettelegging av undervisning ved behov. Oppfølging av ansatte.	2 Små
2. Spesielle sårbarheter (infrastruktur, befolkningsgrupper, geografi, annet?)	All kommunal tjenesteyting vil kunne bli noe påvirket, blant annet som følge av at foreldre (som er kommunalt ansatte) blir involvert i hendelsen. Viktig å tydeliggjøre roller i varslingstjenesten. Tydelighet i hvordan varsling skjer. Grupper som varsles via SMS, ferdig lagt inn på alle ledere sine mobiler.	
3. Beredskapsutfordringer	Ivaretagelse og oppfølging av foreldrene og andre personlig involverte i hendelsen. Kan utfordre kriseberedskapen i kommunen dersom de har barn/ partnere som er involvert i hendelsen. De vil da ikke være disponible som kommunens ressurs. Skole og barnehage er ofte lokalisert nær hverandre. Dette øker beredskapsutfordringene. Det kan være kaotiske tilstander ved hendelsesstedet, også trafikalt. Det vil være krevende å holde berørte og involverte i ro. Dette kan skape en enda mer uoversiktlig situasjon.	
4. Andre kommentarer	En slik ekstremhendelse krever at situasjonen jevnlig drøftes i personalet. Behovet for en plan for både FASE 1 og 2 (oppfølging) er viktig. På hendelsestidspunktet vil enkeltpersoners innsats og agering være sentralt – planverk utfordrende. Behov for plan for varsling og evakuering – utarbeides sammen med politiet.	

5.3.3 Scenario 11: Gisselsituasjon

Gisselsituasjon

En psykisk ustabil sosialklient forskanser seg i NAV sine lokaler og tar tre ansatte som gisler. Vedkommende har et håndvåpen, og truer i tillegg med at Kulturhuset skal sprenges med flere bomber. En ansatt på Kulturhuset finner en mistenkelig bag med en bombelignende gjenstand, og er i ferd med å varsle om dette i det gisselsituasjonen oppstår på NAV-kontoret.

Sannsynlighet:

NAV har gjentatte trusler rettet mot sin virksomhet. I 2013 mistet en NAV-ansatt livet som følge av et angrep vedkommende ble utsatt for på jobb.

1. Konsekvenser for kommunens evne til å yte tjeneste innen de ulike sektorene	Konsekvenskategori	Konsekvensgradering
	Liv og helse Det er kjent at liv er gått tapt i slike gisselsituasjoner. Det kan ramme både ansatte og publikum. Skadeomfanget vil avhenge av om bombetrusselen er reell og om bombene detoneres. Det gjøres forebyggende arbeid hos NAV, hvor ansatte trenes på gisselsituasjoner, men er ikke trent på bombetrussel. Politiet vil håndtere situasjonen. Rutiner for evakuering vil setter i verk ved bombetrussel. Kommunens rolle og ansvar: - Forebygging, planverk og øvelser, rutiner for varsling. Samarbeid mellom kommunal og statlig ansvarsområde i NAV-kontoret - Rutiner for psykososial oppfølging trer i kraft. Kommunens oppgaver vil avhenge av hvor mange som er involvert i gisselsituasjonen.	4 Store
	Natur og miljø Ikke relevant for ytre miljø. Det vil derimot være sannsynlig at at helet bygget og nærliggende miljø blir berørt dersom en eller flere bomber detoneres i kommunehuset/kulturhuset.	Ikke relevant
	Kontinuitet i tjenesteytelsen En gissel- og bombetrussel vil påvirke kommunens tjenester på kommunehuset pga evakuering under og like i etterkant av en slik hendelser. Det er viktig å finne alternative arenaer for kriseledelse og informasjonstorg dersom kulturhuset ikke er disponibelt.	2 Små
2. Spesielle sårbarheter (infrastruktur, befolkningsgrupper, geografi, annet?)	Brukere av NAV kan være spesielt sårbare ved trussel og gisselsituasjoner (særlig dersom de opplever hendelsen selv) og vil kunne ha behov for ekstra oppfølging.	
3. Beredskapsutfordringer	Evakuering ved trusselsituasjon kan kreve annen type evakuering enn den tradisjonelle brannevakueringen med utløst brannalarm. Politiet gir	

	instruks om hvordan dette skal foregå og kommunene bør sette seg inn i dette på forhånd sammen med politiet. Nøkkelpersoner har tilgjengelig utstyr for kriseberedskap, CIM, på alternative steder. Det er uklart om kommunens kriseledelse er kjent med og trent på bruken av dette.
4. Andre kommentarer	Behov for plan for varsling og evakuering – utarbeides sammen med politiet.

5.3.4 Scenario 12: Datahacking på kommunens nettverk

IT-avdelingen oppdager at en server i løpet av det siste døgnet har hatt stor aktivitet mot en server i Iran. Det kan se ut som om en port er blitt åpnet, og har stått åpen i minst 1 uke. Fire andre maskiner i kommunen har også hatt kontakt mot den samme IP-adressen i Iran, men det er spesielt en server som utmerker seg med høy aktivitet.

En av kommunens ansatte samarbeider med en gruppe organiserte hackere (Hackers Syndicate). Gruppen er en aktivistgruppe som systematisk jakter på ny kunnskap og teknologi og de jobber bevisst med å få innpass til datasystemet i norske kommuner for å få tilgang til sensitiv informasjon. Omfang av sensitive dokumenter fra kommunens arkiv som er på avveie er uklart.

Sannsynlighet:

Det er ikke vurdert sannsynlighet for akkurat dette scenarioet, men det er alminnelig kjent at utro tjenere og organiserte hackere utgjør en stadig større utfordring for norske virksomheter.

1. Konsekvenser for kommunens evne til å yte tjeneste innen de ulike sektorene	Konsekvenskategori	Konsekvensgradering
	Liv og helse Hendelsen vil medføre sosial uro, som videre kan lede til stress og mistillit til kommunen.	1 Svært små
	Natur og miljø Data-hacking antas ikke å få betydning for natur og miljø.	Ikke relevant
	Kontinuitet i tjenesteytelsen Distribuert tjenestenekt (Distributed Denial-of-Service, DDoS)-angrep: Vil ikke berøre kommunens kontinuitet. Det er bare informasjonen ved demilitarisert sone i datanettverk, DMZ-sonen, som kan bli utilgjengelig, men da er det bare innbyggerne som ikke har tilgang til informasjon.	1 Svært små
2. Spesielle sårbarheter (infrastruktur, befolkningsgrupper, geografi, annet?)	Utro tjener eller misfornøyd medarbeider er trolig den største sikkerhetsrisikoen i Ørland kommune. En utro tjener kan stjele og bidra til data på avveie, mens en misfornøyd medarbeider kan sabotere, ødelegge eller endre dokumenter uten at Ørland kommune fanger dette opp. I tillegg er bærbare maskiner som også brukes utenfor kontoret, og der kommunens reglement for bruk av maskinen ikke følges, være en betydelig sårbarhet og risiko. IT-avdelingen er ikke i stand til å oppdage sikkerhetsbrudd (stor aktivitet på en server) da denne tjenesten ikke ligger i kommunen. Det er Rissa kommune som sitter på denne informasjonen. Forslag til tiltak er å etablere informasjon/varsling av Rissa kommune skulle en slik situasjon oppstå. Kommunen er også sårbar mtp. bortfall av nøkkelpersonell innen IT. I dag har Ørland og Bjugn kommune felles IT-ressurser. Det er fire ansatte som kjenner IT-systemene i tilstrekkelig grad til å håndtere en slik hendelse. Kommunen har ikke noen forhåndsavtale med bistand	

	fra eksterne IT-bedrifter som kan bistå, men ved nødssituasjoner/beredskapssituasjoner så kan eksterne tilkalles og bistå. Kommunens server er lokalisert i Ørland kommune. Det er kun IT-personale som har tilgang. Mer detaljert beskrivelse er skilt ut i et eget tilleggsnotat til ROS-analysen med FORTROLIG informasjon knyttet til informasjonssikkerhet.
3. Beredskapsutfordringer	Etablerte prosedyrer vil settes i verk når et IT-brudd blir oppdaget. Viktig å kartlegge skadeomfanget – er ikke mulig for IT-avdelingen å se hvilken informasjon som har blitt videreformidlet til uønskede. Verste fallsscenarioet er at all informasjon som utro tjener har tilgang til har blitt videreformidlet. Hvis man ikke vet skadebegrensningen så kan man anta det verste. Det er en omdømmekrise inntil alle fakta er på bordet.
4. Andre kommentarer	Ørland kommune har delt datatilgangen blant ansatte inn i tre soner: Sikker sone (denne kan ikke deles med omverdenen, et utvalg ansatte har tilgang – kan ikke nås via internett) Åpen sone (alle kommuneansatte har tilgang til denne sonen). Det er mulig å videresende dokumenter ut ifra åpen sone – kan ikke nås via internett) DMZ sone (her deles informasjon med offentligheten - kan nås via internett) Det forekommer at interne dokumenter blir lagt ut offentlig ved en feiltakelse. Det vil være IT-avdelingen som har mulighet til å fjerne dette dokumentet. Ørland kommune vil ikke lagre graderte dokumenter fra Forsvaret. De dokumentene som er fra Forsvaret vil være åpne for allmennheten. ROS-analysen til Forsvarsbygg vil bli laget i to utgaver (en gradert og en ugradert), der den graderte versjonen vil være utilgjengelig for kommunen. NAV-dokumenter er for det meste plassert ved statlig server. Kommunale NAV-dokumenter omfatter sosiale tjenester (utbetalinger og bakgrunn for utbetaling), rustjenesten etc. og vil være lagret på kommunens lokale server. Kommunen har ingen tjenester som kan nås via internett. Det er ingen tjenester som ligger på åpen sone som kan nås fra internett. Det finnes en egen sone som er laget spesifikt for å dele informasjon på internett (DMZ-sone - demilitarisert sone, det er her man informerer offentligheten). Det er kommunen som bestemmer hva som skal være lagret i DMZ-sonen. Kommunen ønsker å forholde seg til ugraderte bygg når det gjelder byggesaksbehandling. Graderte bygg blir håndtert av Forsvarsbygg. Enkeltdokument er ikke en trussel i seg selv, men sammensetning av flere dokumenter og kryssing kan medføre problemer. Kommunen har hjemmekontor for å nå systemet internt i kommunen. De har ikke tilgang til sikker sone (sensitiv informasjon) men tilgang til åpen sone (fagprogram, intranett, e-post systemet, avdelingsstruktur). ROS-analyser kartlegger sårbarhetene. Den mest sensitive informasjonen ønskes ikke delt med offentligheten.

5.4 Tilleggshendelse - Atomulykke

Denne hendelsen er ikke behandlet i arbeidsmøtene for Ørland kommune, men er lagt til i etterkant. Scenarioet er hentet fra NRB 2013 og vurderingene er basert på resultat fra FylkesROS Trøndelag 2014, Helhetlig ROS for Orkdal og Tromsø kommuner. Resultatet er validert av prosjektgruppen for Ørland kommune.

Risikoanalysen er basert på et scenario med en ulykke ved et bestemt atomanlegg utenfor Norges grenser. Anlegget driver med gjenvinning av brukt kjernebrensel og er avhengig av kontinuerlig kjøling. En av avfallstankene ved anlegget eksploderer som følge av kjølesvikt, noe som fører til at ca. én prosent av avfallet ved anlegget slippes ut i atmosfæren. Utslippet transporteres med luftstrømmene mot Norge. Etter 9 timer treffer utslippet norsk territorium, og etter 48 timer kan utslippet registreres over hele landet. Spredning og konsentrasjoner av nedfall over Norge er basert på etablerte modeller.

Den samlede sannsynligheten for at et større utslipp fra anlegget skal ramme Norge vurderes som lav. Det forventes at Norge vil rammes av en slik ulykke én gang i løpet av 5000 år.

1. Konsekvenser for kommunens evne til å yte tjeneste innen de ulike sektorene	Konsekvenskategori	Konsekvensgradering
	Liv og helse De umiddelbare konsekvensene for befolkningen vil være relativt begrensede, mens de langsiktige konsekvensene vil være omfattende. De umiddelbare konsekvensene knytter seg hovedsaklig til forstyrrelser i dagliglivet og sosial uro i form av atferdsreaksjoner som følge av frykt, uro og stress i befolkningen. Det forventes ingen umiddelbare dødsfall, men flere hundre vil kunne dø i tiårene etter hendelsen, primært som følge av en økning i antall krefttilfeller. Flere tusen anslås å bli rammet av skader og sykdom som ikke er dødelige.	4 Store (på sikt)
	Natur og miljø Natur og miljø vil rammes hardt. Langtidsskader i store deler av regionen. Alvorlige konsekvenser for all matproduksjon/landbruk i lang tid framover, nedslakting, restriksjon i matproduksjon (jordbruk og annet husdyrhold) i mange tiår etterpå.	5 Svært store
	Kontinuitet i tjenesteytelsen - Drikkevann kan bli forurensset, eller det oppstår tvil i befolkningen om det er trygt å drikke vannet. Dette gjelder også for drikkevann til husdyr. Informasjon er avgjørende for reaksjonen den første tiden. Konsekvensene av nedfallet er vær og vindavhengig. - Blir det sendt ut råd om å holde seg inne, påvirker det tjenesteproduksjonen. - Panikk i befolkningen kan i verste fall oppstå.	2 Små
2. Spesielle sårbarheter (infrastruktur, befolkningsgrupper, geografi, annet?)	Kommunene er avhengige av nasjonale føringer og bistand fra Fylkesmannen både i forberedelser og håndtering av atomhendelser. Det å nå ut med informasjon til alle deler av befolkningen vil bli krevende. Som jordbrukskommune vil Ørland være spesielt sårbar ovenfor hendelser som rammer matproduksjonen. Også eventuell jakt og sanking blir rammet. Husdyrprodusenter og grønnsak/kornprodusenter vil kunne havne i en svært vanskelig situasjon i mange år framover.	

	Andre sårbarheter: - Frykt og usikkerhet i befolkningen generelt (en usynlig fare) - Barn, unge, gravide, syke - Skoler og barnehager vil muligens holdes stengt i en periode. - Store utfordringer med hensyn til forurensset vann for de som ikke har grunnvann - Matproduksjon og kontroll av radioaktivitet i matvarer krever store ressurser
3. Beredskapsutfordringer	I akuttfasen vil det kunne komme anbefalinger om innendørsopphold for befolkningen, særlig hvis det regner. Denne anbefalingen vil komme fra Kriseutvalget for atomulykker og de vil også ha ansvaret for all kommunikasjon og informasjon i et slikt tilfelle. Det blir sentralt av kommunens egen beredskapsorganisasjon er etablert for å bidra til håndteringen og støtte opp under den krisehåndteringen som skjer fra sentrale myndigheters side. Krevende og langvarig nasjonalt styrt beredskapsaksjon. Vil beslaglegge betydelige ressurser i kommunen i mange år fremover. Hadde det vært en ulykke med høyere stråledoser (fare for akutt stråleskade) ville man hatt utfordringer i forhold til å rense eksponert personell. Sivilforsvaret har en mobil rensestasjon, men denne har mobiliseringstid på et par timer. Forsvaret har utstyr til sanering, men ved en slik hendelse er det Fylkesmannen som prioriterer ressursene. Få instanser har måleinstrument for måling av radioaktivitet.
4. Andre kommentarer	Aktiviteten langs kysten (atomubåter, transport av atomavfall etc.) er på minst samme nivå som under den kalde krigen. Derfor er det behov for mer detaljerte utredninger av akutt atomberedskap langs norskekysten. Ørland kommune kan vurdere å inkludere skipskollisjon/forlis av atomdrevet fartøy ved kommende ROS-analyser.

5.5 Sikkerhetsutfordringer i anleggsperioden

Ørland kommune skal bygge omdømme og vise seg som en attraktiv og trygg kommune for bosetting, både for forsvar og sivil, i en periode der befolkningen økes med 20 – 30 %. Ørland vil trolig være Norges største arbeidsplass i byggeperioden 2014 – 2020. Kommunen har vedtatt å bosette flyktninger (15 personer) i 2014. . Det er også viktig å ha med i bildet at kommunen ikke har hatt befolkningsvekst på 50 år.

Det er mange aktører og interessenter som vil være involvert i kommunen i den kommende perioden og har forventninger og krav til kommunens planer og håndtering. Det stilles krav til kommunen som prosessleder, som ansvarlig instans for samordning, koordinering og samhandling. Det forventes at kommunen er den koordinerende enhet og at den har planer for anleggsfasen, som er operative ved i løpet av 2014.

Kommunens beredskapsråd vil være sentralt i samordning og koordinering når det gjelder forebygging og håndtering av uønskede hendelser. Det forebyggende arbeidet kommunen gjør nå og i perioden framover er meget viktig for å hindre at uønskede hendelser skjer, og for å håndtere dem dersom de skulle oppstå.

De største bekymringene i forbindelse med anleggsfasen som kom fram i ROS-analysen, er kjent for kommunen. De er likevel inkludert her, der de er relevant for kommunens risiko og sårbarhet og beredskap.

Ulykker i bygg og anlegg

Plassering og standard på brakkeleirene vil påvirke risiko for uønskede hendelser. Dette skal reguleres av kommunen. Brannvesenet ser utfordringer og potensiell risiko i hvem som bor i leirene. Mange "usynlige innbyggere" i en anleggsperiode. De er også avhengige av å få melding om drivstofftanker og oppbevaring av farlig stoff på anleggsplassene. Entreprenørene har meldeplikt om dette.

Trafikkulykker

I kommende anleggsperiode økes årlig døgntrafikk kraftig. Det er beregnet til at et vogntog vil kjøre inn til flystasjonen hvert 5. minutt. For befolkningen på Ørland vil dette være krevende, i og med veiene er ikke dimensjonert for denne økningen. Det er ikke vegskulder, terrenget er flatt og innbyr til stor fart. Fartsnivået er ofte høyere enn lov. Økning i trafikk og særlig tungtrafikk vil medføre unødig mye engstelse for myke trafikanter. Det vurderes å etablere en egen anleggsveg, for å skille mellom myke trafikanter og tunge kjøretøy.

Utfordringer for kommunale tjenester

Manglende kapasitet og svikt i kommunal saksbehandling (rutiner, innkjøpsregler osv – svikt i kvalitetsjekk). Krevende med saksbehandling under tidspress samtidig som saksmengden øker. Det kan oppstå ulike sviktsituasjoner. Rutiner for kvalitetskontroll er viktig. Det er også viktig å samordne saksbehandling med nødetater/brannvesen siden flere etater vil være avhengig av samme informasjon for å dimensjonere sin ordinære tjeneste og beredskap. God prosess, kommunikasjon og samordning er sentrale elementer for å forebygge uønskede situasjoner.

Det blir viktig med god kommunikasjon med anleggsfirma om sikkerhetsutfordringer rundt skole/barnehage/lokalsamfunn/brann og redning. Det er behov for kommunikasjonsplaner – materiell som sendes ut samt møter med interessenter.

Store sosiokulturelle endringer (nærmiljø, familier, barn/unge) og god integrering er forebyggende for uønskede tilstander og situasjoner. Både kommunen og kirken har utredet sosiale utfordringer og planlagt for å forebygge og møte disse.

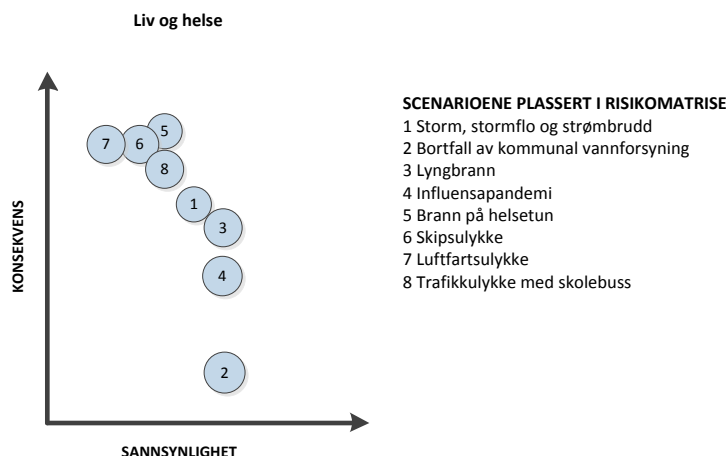
Erfaring fra tilsvarende utbyggeprosjekt (Gardermoen, Tjeldbergodden og Snøhvit) viser en kriminalitetsøkning. Deres erfaring er også at det ble underkommunisert i forkant og ikke jobbet godt nok med i det forebyggende arbeidet.

Konsekvenser og tiltak for Ørland kommune:

- Kommunene har tjenester på de fleste områder, men står overfor en situasjon med kapasitetsutfordringer på de fleste tjenesteområder. Ruster opp lege og annet helsetilbud, tilbudet til barn/unge, familietjenesten, brann og politi.
- Lokalt NAV-kontor. Legevakt på styrkes. Vedtak på nye skole og barnehage. Gradvis opptrapping. VA bygges ut og riktig dimensjon.
- Samordningsmøter i forbindelse med byggesaker sammen med sentrale aktører.
- Saksbehandling – administrasjonen bygges opp. Forebyggende tilbud rettet mot barn og unge samt øke beredskapen. Jobbe med inkludering og integrering.
- Beredskapsrådet – vil være sentralt og nyttig forum i samordning innen forebygging av risiko og utvikling av beredskapen.
- Brann – har få ressurser, har ikke høydeberedskap (stigebil). Det er beredskap for dette i Trondheim.
- Politiet er på grensen av sin kapasitet på Fosen per i dag, og har ikke forberedt behov for kapasitetsøkning som følge av anleggsfasen.

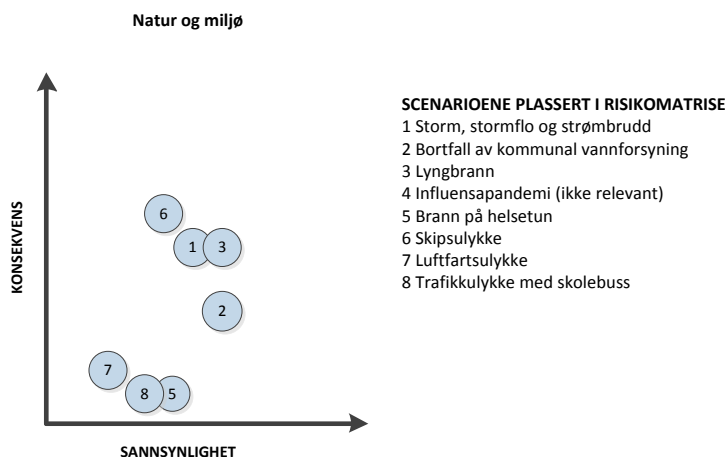
6 RISIKOBILDER FOR ØRLAND KOMMUNE

6.1 Liv og helse

- Store ulykker som brann på helsetun, skips-, luftfarts- og trafikkulykker vil potensielt kreve liv og medføre mange skadde.
- Bortfall av strøm vil være utfordrende. Kommunens tilgang på nødstrøm og alternativ kommunikasjon, samt tilgang på ressurser som vil bistå syke, hjemmeboende vil være avgjørende hvor ille uværet og strømbortfall vil bli for innbyggernes liv og helse.
- Lyngbrann på øyene vil kunne gi skader på innsatspersonell.
- Store ulykker vil være krevende for lokal helsetjeneste – gode ressurser, men uvisst hva som er smertegrensen for kapasiteten.
- Uavhengig av hendelser vil samordning og kriseledelse, håndtering av informasjon/kommunikasjon og psykososial omsorg være utfordrende.
- Behovet for befolkningsvarsling og evakuering ved større hendelser må utredes og avklares videre.

6.2 Natur og miljø

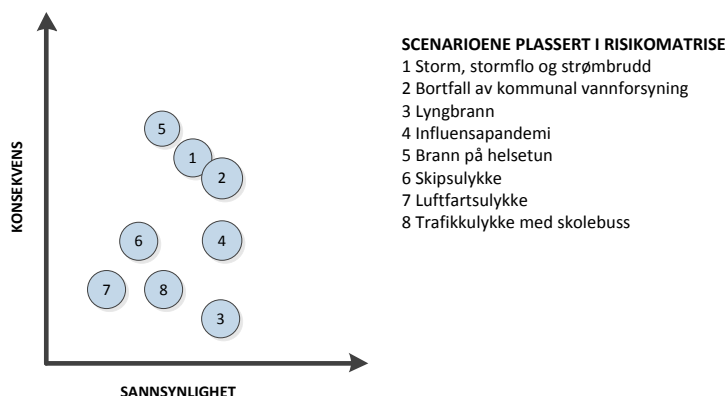
- Skipsulykke med oljesøl vil være særlig ille i RAMSAR-områder. Tilsvarende for andre hendelser med utslipp i sårbare områder. Nasjonale, regionale og

interkommunale aktører håndterer hendelsen, men det er likevel krevende for kommunen, både akutt og på sikt.

- Lyngbrann vil også være alvorlig på grunn av at det vil ta lang tid å reetablere naturområder.
- Håndtering av forurensing til sjøs og på land vil være krevende for kommunen, både samordning, håndtering av informasjon/kommunikasjon og ivaretagelse av ressurser som bistår kommunen i kortere eller lengre perioder

6.3 Kontinuitet i tjenesteytelsen

Kontinuitet i kommunale tjenester

- Uvær med langvarig bortfall av strøm og elektrisk kommunikasjon vil medføre at kommunale tjenester vil bli kraftig redusert og det er også nødvendig å se på mulig omlegging av tjenestene.
- Bortfall av kommunal vannforsyning kan sette hele/deler av de øvrige kommunale tjenestene ute av spill for en periode (f eks skoler, barnehager). Det er usikkert hvor alvorlig det blir. Bortfall av vannforsyningen er ikke øvd.
- Store ulykker og alvorlige hendelser ved skole/barnehage vil kreve helsetjenesten i en akutt fase. Dette vil medføre at andre, mindre akutte helsebehov må vente.
- Uavhengig av hendelse, vil nøkkelpersoner i ledelsen eller mer operative oppgaver fort blir berørt/involvert i hendelser. Det er derfor viktig å etablere robust stedfortrederordning.
- Generelt vil risiko og sårbarhet kunne øke i volum og type hendelser i anleggsfasen ved kampflybasen samt på grunn av befolkningsveksten i tilknytning til denne. Det er derfor viktig å bygge opp redundans på kommunens kritiske tjenester

7 BEREDSKAP SARBEIDET I ØRLAND KOMMUNE

7.1 Kommunens eget arbeid

Ørland kommune har flere styrker som gir gode forutsetninger for arbeid med risikoreduksjon og beredskap i tiden framover:

- Gode menneskelige ressurser
- Stor innsatsvilje både fra kommunen, nødetater, Forsvaret, Kirken og frivillige organisasjoner
- Stor fleksibilitet og robusthet

Kommunen har også en del utfordringer som de er godt klar over selv. Disse fremkommer under hvert scenario i kapittel 5. Eksempelvis:

- Utdaterte beredskapsplaner (kriseledelsen, varsling og evakuering, psykososial omsorg, informasjonshåndtering)
- Uavklarte roller og ansvar mot eksterne aktører (særlig mot Forsvaret)
- Mangler redundans for en del kritisk infrastruktur (aggregat, satelittlf, VA)

Kommunens primæroppgave under en krise (i tillegg til å yte og forvalte sine tjenester) vil være samordning, informasjonshåndteringen og psykososial omsorg. Under trekkes noen av ansvarsoppgavene og utfordringene for kommunen innenfor disse områdene.

Kriseledelse og samvirke med eksterne aktører

Det viktigste punkt vil være å få satt «riktig» krisestab med riktig ledelse, dette krever bevisstgjøring gjennom regelmessige øvelser.

Ørland kommune har mange ressurser å benytte seg av ved ulykker. En av de beredskapsmessige hovedutfordringene er å koordinere, bruke og styre disse ressursene på en riktig måte. Strukturen og organiseringen må være godt innarbeidet i kommunen. Rolleavklaringen på tvers av etater kan også være en utfordring. Dette vil gjelde samspillet mellom Ørland kommune, nærliggende kommuner, nødetatene, Forsvaret etc. Det vil være viktig å være godt forberedt slik at tilgjengelige ressurser som ønskes benyttet er kjent.

Informasjon og kommunikasjonshåndtering

God samordning og koordinering av ekstern og intern informasjon, inklusiv mediehandtering, vil være avgjørende for en god håndtering av krisen. Informasjon som gis fra kommunen må være korrekt, dette krever øvelse. Kapasiteten på informasjonssdesk/mottakssenter er liten og bør økes.

Publikum og berørte personer vil høyst sannsynlig sørge for at allmennheten får sanntidsoppdatering om hendelsen. Dette medfører behov for rask reaksjon for å komme ut med relevant informasjon slik at man unngår informasjonsvakuum fra lokale offentlige myndigheter. Sosiale medier bør også brukes som kommunikasjonsmidler. Dette er moment det må tas høyde for i kommunens beredskapsplaner. Øvelser må kjøres jevnlig i forhold til dette.

Håndtering av mediene vil være en ekstra utfordring. Det er rimelig å anta at mediene vil være raskt tilstede ved skadested. Er viktig at de rette personene uttaler seg i media. Det er kun politiet som kan oppgi opplysninger om tilskadekomne, skadeomfang og pårørende.

Det er sykehusets oppgave å evt. gi ut informasjon om pasienter som kommer til sykehuset.

Psykososial omsorg

En av kommunens viktigste og mest utfordrende rolle vil sannsynligvis bli etablering og drifting av senter for evakuerte og pårørende. Berørte og pårørende må få tilstrekkelig oppfølging både under og i etterkant av hendelsen. Kommunen har rutiner for etablering av pårørendesenter, men disse planene er utdatert og må oppdateres. Det er viktig å ha god kapasitet til å gi psykososial omsorg. Det vil kunne være mange involverte som bør følges opp i etterkant av hendelsen. Her har kommunen en svært sentral rolle. Berørte bedrifter/skoler/barnehager vil håndtere situasjonen i henhold til interne planverk.

De frivillige i NKS, Røde kors og kirken får en viktig rolle og vil trekkes inn. Sanitetslaget kan bistå med hus, mat og omsorg, og kan være aktuelle til å bidra ved et senter for evakuerte og pårørende, men de må bli varslet av kommunen.

Det vil være økt press på helsetjenesten ved større hendelser noe som medfører omprioritering av ressurser og ombooking av en del rutineoppgaver. Kommunen har kapasitet til å motta lettere skadde personer. Kommunen har per i dag 6 leger, samt at har Forsvaret tilgjengelige ressurser (når det gjelder berging av liv). Alvorlig skadde vil bli fraktet til St. Olavs Hospital. Ekstra helseressurser tilkalles fra de andre Fosen-kommunene for å dekke behovet. Forsvaret vil bidra (er forpliktet) i redningsaksjonen når det er fare for liv og helse.

Det eksisterer mange tiltaksplaner på helse, spesielt psykososial helse. Det synes å være behov for en revidering av planverket innen helse- og sosialtjenestene, også det som er knyttet til helse- og sosialberedskap. Formålet med en slik gjennomgang vil være å sikre god koordinering av ressurser, ansvars plassering og tiltak internt i kommunen samt regionalt med eksterne aktører (blant annet nabokommuner og Forsvaret). Man har ikke øvd planverket på psykisk helsevern og rolleavklaring er nødvendig.

7.2 Sentrale støttespillere for kommunen

Kommunale ressurser:

Alle kommunale ressurser kan rekvireres ved behov.

110, 112 og 113:

Behov for eksterne tilleggsressurser meldes inn ved henvendelse til nødetatene. HRS og LRS etableres ved større hendelser.

Forsvaret: Bistår sin vertskommune ved større hendelser. Er forpliktet til å bistå ved redning av liv og helse. Vil være underlagt myndighetenes forvaltning og prioritering av ressurser ved regionale og nasjonale hendelser. Ørland kommune kan derfor ikke belage seg på å bli prioritert til tross for geografisk nærhet og godt samarbeid.

Forsvaret har følgende ressurser på flystasjonen på Ørland og som kan ytes til kommunen dersom forsvaret ikke trenger det selv, eller det er rekvirert er myndighetene:

- Lokaler til senter for evakuerte og pårørende
- Telt med lys og varme

- Mobile aggregat (uklart antall, størrelser og vedlikehold)
- Personell til vakthold, letemannskap, evakuering og varsling osv
- Førstehjelpsutstyr
- Mat og medisiner?
- Mobilt saneringsutstyr
- Mobilt vannrenseutstyr

Sivilforsvaret:

Er en statlig forsterkningsressurs, og kan bidra med ressurser til f eks vakthold, snøskutere, bevertning, mobil renseenhet (NBC-hendelser). Sivilforsvaret har mange personer til disposisjon og er derfor utholdende ved langvarige hendelser. Innsatstropp Ørland har slikt utstyr utplassert hos seg:

- Brannpumpe
- Brannslanger
- Førstehjelpsutstyr
- Lysutstyr

I tillegg har troppen tilgang til mye utstyr som er lagret i Trondheim. Noe lang mobiliseringstid.

Trøndelag Heimevernsdistrikt 12 (HV-12):

Mobiliseringstid på ett par timer for innsatsstyrken. Har store mannskapsressurser og har derfor stor utholdenhet ved langvarige hendelser. Kan avlaste politiet med vakthold. Har terrenggående kjøretøy og helikopterressurser. Trenger tidlig varsling fra kommune og politi pga mobiliseringstiden.

Den norske kirke, Ørland og Bjugn menighet:

Er en sentral ressurs i kommunens psykososiale omsorg. Prestetjenesten er sentral i håndtering av vanskelige situasjoner som traumer og sorg. Menigheten kan stille med åpen kirke, minnestunder og gudstjenester i tillegg til samtaler i grupper eller individuelt.

Norske kvinners sanitetsforening, avdeling Ørland:

Er en viktig ressurs i kommunens psykososiale omsorg. Har 70-80 medlemmer og ca 40 på beredskapsliste. Har stor villighet og utholdenhet til tjenester som lokale, bevertning og forpleining.

Andre aktuelle lokale ressurser kan være:

- Ørland Røde kors
- Bondelaget
- Kystverket
- Redningsselskapet

8 FORESLÅTTE TILTAK

For å bidra til at ROS-analysen blir "helhetlig" må Ørland kommune etterse at den vil brukes som beslutningsstøtte for andre prosesser – for eksempel kommuneplanstrategien, kommuneplanen, utbyggingsplaner mv. Det innebærer også å synliggjøre hvilke aktiviteter/prosesser som skal skje etter at ROS-analysen er ferdig utarbeidet. Tabellene med forslag til tiltak (tabell 8.1 og 8.2) er input til dette arbeidet. I tillegg vil det være viktig å integrere funn fra ROS-analysen i daglig drift, samt å videreutvikle og integrere risikostyring som en del av virksomhetsstyringen.

Det er valgt å liste opp tiltak uavhengig av scenario. Dette er fordi flere av tiltakene er relevante for mange av scenarioene, og mange tiltak har blitt foreslått flere ganger.

Samtlige tiltak vil bidra til å redusere risiko, samt å håndtere restrisikoen. Enkelte av tiltakene vil være permanente, andre vil være særskilt for anleggsperioden. En del av tiltakene, eksempelvis oppgradering av vei, er kostnadskreven og vil kreve at kommunen får eksterne midler til å finansiere dette.

I tabell 8.2 er de tiltakene som i stor grad vil bli svart ut gjennom Ørland kommunes kommende beredskapsarbeid (i løpet av høsten 2014).

Tabell 8.1 Oversikt over risikoreduserende tiltak

NR	FORESLÅTTE TILTAK	ANSVARLIG	STATUS
1.	Kommunen må etablere en oversikt over syke, hjemmeboende og som trenger strøm for raskt å kunne bistå dem ved strømbrudd.		
2.	Sørge for at kommunens krisehovedkvarter er selvhjulpen med strøm ved strømbrudd. Også å avklare en alternativ lokasjon dersom førstevalget av kriserom er indisponibelt.		
3.	Etterse at bygninger med kritiske tjenester er klargjort for aggregat, og at aggregatene er testet og tilgjengelige.		
4.	Kartlegge og oversende til FosenKraft en oversikt over kritiske tjenester og systemer i Ørland kommune og i hvilken grad disse har mulig strømtilførsel fra aggregat.		
5.	Etablerer alternative kommunikasjonsmidler til å kommunisere med nødetatene ved bortfall av strøm og ekom (fasttelefon, satelittlf, VHF) og etterse samordning med nødetater på dette området.		
6.	Kommunen bør kartlegge bebyggelse som ligger langs sjøen, med tanke på stormflo vil gå 2 m over dagens nivå. (Innspill fra NVE)		
7.	Bør belyse utfordringer og konsekvenser med økt nedbør. "Monsterregn" blir i større grad liggende over Fosen og Ørland i 1-3 dager. (Innspill fra NVE)		
8.	Overvannshåndtering bør økes i kapasitet. (Innspill fra NVE).		
9.	Kartlegge om Ørland har industristeder som fyller masse på sjøen. Eksempelvis hvor er det utfyllingssteder i sjøen rundt Ørland? (Innspill fra NVE)		
10.	Etablere rutiner og beredskapsplan for håndtering av bortfall av vann (rasjonering, prioritering, innfasing av reservevann, utkjøring av nødvann). Samkjøres med vannverket og Bjugn kommune.		
11.	Implementere i kommunenes beredskapsplaner (for VA) at vannuttak er tilgjengelig ved Teksdalsvannet fra FosenKraft sitt private uttak. Dette er nyetablert og ikke hensyntatt i planverk per i dag.		

12.	Utbygging av kommunens egne vannreservoar (høydebasseng) må skje i forkant av forventet befolkningsvekst.		
13.	Etablere et kommunalt informasjonsnummer som er kjent i "fredstid" som blir brukt til kontakt med kommunens innbyggere.		
14.	Tiltak for kontinuitet i helsetjenesten ved evakuering fra sykehjem: Behov for rolleavklaringer i evakuering og håndtering av omfattende evakueringer av personer med spesielle behov. Avklare transport av pleietrengende (buss, ambulanse, helsebuss osv) Mulig samarbeid med Bjugn kommune Planer for å kontakte hjelpemiddelsentralen for raskt å få tak i senger Vurdere mulighet forevakuerer til hotell Avklare mulighetene for evt. bruk av Forsvarets kaserner til sykehjem. - Etablere planer for kontinuitet i helsetjenesten ved evakuering fra sykehjem.		
15.	Etablere en oppdatert oversikt over husdyrprodusenter i kommunen, fordelt på produksjon (viktig i forhold til brudd i strøm- og vannforsyningen).		
16.	Se til at evt. diesel og kunstgjødsel blir forskriftsmessig lagret, også på fraflyttede gårder.		
17.	Vurdere å etablere planverk for sikring/adgangskontroll ved nøkkelbygg i kommunen ved beredskapssituasjoner (f eks kulturhuset).		
18.	Sikre at alle kommunens skoler og barnehager har kartlagt risiko og etablert beredskap for håndtering av alvorlige hendelser. Dette må ledes av kommunen i samarbeid med politiet.		
19.	Behov for å skalere opp kommunale tjenesteområdene for befolkningsvekst og anleggsperioden: - Helsetjenesten; lege, legevakt, hjelpepersonell - lokalt NAV-kontor - ny skole og barnehage – er vedtatt - VA bygges ut og riktig dimensjon - Saksbehandling – administrasjonen bygges opp - Styrke informasjonstjenesten i kommunen - Samordningsmøter om byggesaker med sentrale aktører - Forebyggende tiltak rettet mot barn og unge. - Oppdatere beredskapsplanverket. - Jobbe kontinuerlig med inkludering og integrering – pågår		
20.	Etterse riktig dimensjonering av politiresurser i Ørland. Politiet på Fosen er på grensen av kapasiteten per i dag, men er ikke skodd for anleggsfasen.		
21.	Etterse riktig dimensjonering av brannressursen i Ørland. Behov for å styrke beredskapen, har ikke høydeberedskap på Fosen per i dag.		
22.	Scenarioer som bør vurderes ved kommende ROS-analyse: - Farlige stoffer/gassutslipp på industrianlegg - Skipsulykke med atomdrevet fartøy - Forgiftning av drikkevann - Konsekvens ved ekstremnedbør (evt inkluderes i sektorvis ROS, VA) - Smittespredning i landbruket		

Tabell 8.2 Oversikt over risikoreduserende tiltak som skal tas med i det kommende beredskapsarbeidet

NR	FORESLÅTTE TILTAK	ANSVARLIG	STATUS
23.	Revidere beredskapsplaner for psykososial omsorg, da særlig etablering og drift av evakuerte og pårørende senter. Inngå avtaler med hotell på fastlandet, på øyene og evt nabokommuner. Inkludere mulighet til å skille evakuerte og pårørende fra mediene.		
24.	Vurdere å etablere en egen beredskapsrolle i kommunen (liaison) som har ansvaret for informasjonsutvekslingen mellom krisestabene når flere eksterne aktører er involvert.		
25.	Revidere beredskapsplaner for informasjon og kommunikasjon (ansvar og oppgaver, ressurser, samordning med eksterne aktører).		
26.	Gjennomføre beredskapstrening og øvelser, særlig der flere aktører er involvert. Gjennomføre nødvendig opplæring/innføring i kommunens kriseplaner/beredskapsplaner for alle ansatte. ATB kjører årlige øvelser med operatørene på ulike scenarioer, kommunen kan invitere til at en øvelse kan legges til Ørland.		
27.	Inkludere Redningsselskapet sin bistand i beredskapsplaner (bistand til redning til sjøs, søk, slokking fra sjø, evakuering fra båt og fra land, syketransport, skyss helsepersonell under uvær)		
28.	Det foreligger beredskapsavtale mellom Bjugn og Ørland, men usikkert om listene er oppdatert. Gå gjennom dette i beredskapsarbeidet.		
29.	Avklare bistand fra og samarbeid med Forsvaret under ulike hendelser (også ved økt trussel ved ØHS).		
30.	Avklare ansvar, roller og samordne beredskapsarbeidet med der flere aktører er involvert. Det er eksempelvis meget viktig at Ørland kommune og FosenKraft får omforente avtaler for kommunikasjon i krisesituasjoner. Samordningsmøter må gjennomføres. Inkluderes i det kommende beredskapsarbeidet. Kommunalt beredskapsråd er egnet forum for dette arbeidet.		
31.	Etablere beredskap for håndtering av trusselsituasjoner.		
32.	Behov for varsling og evakuering – Drøfte med Forsvaret, Fylkesmannen, politi og kommunen om behov for plan for evakuering av befolkningen, og hvilke situasjoner skal trigge en slik omfattende evakuering.		

9 REFERANSER

- 1 Ørland kommune, Planstrategi og planprogram, Ørland 2013 -2026, november 2013
- 2 Nasjonalt risikobilde 2013, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)
- 3 Politiets beredskapssystem del 1
(https://www.politi.no/strategier_og_analyser/strategier_og_tiltak/Tema_12.xml)
- 4 NOU 2006: 6, Når sikkerheten er viktigst
- 5 NOU 2013: 5, Når det virkelig gjelder...
- 6 Norsk Standard, NS 5814: Krav til risikovurderinger
- 7 NOU 2000:24 Et sårbart samfunn

Vedleggstittel: Deltakere i ROS-analysen		Vedlegg nr.: Vedlegg A	
Anlegg:		Rapporttittel: Helhetlig risiko- og sårbarhetsvurdering	
Kunde: Ørland Kommune		Dok. nr.: ST-06413-3	
Filref.:		Forfatter(e): Marian Nathalie E. Resell	
Rev. nr.	Dato	Utarbeidet av	Kontrollert av
1.0	2014-06-03	M.N.E. Resell	E. Rødal
2.0	2014-06-18	M.N.E. Resell	K. E. Fotland

Innhold

1	DELTAKERE I IDENTIFISERING AV VERSTEFALLSSCENARIOER	1
2	DELTAKERE I ROS-ANALYSEN	1

1 DELTAKERE I IDENTIFISERING AV VERSTEFALLSSCENARIOER

ENHET/ VIRKSOMHET	NAVN	ROLLE
IUA	Johan Uthus	Brannsjef
Infotorg ØK	Britt Brevik	Leder infotorg
Brannvesenet	Malene Stræte	Leder forebyggende brannvern
Teknisk drift	Jon Foss	Leder driftsavdelingen
Ledergruppa	Snorre Glørstad	Rådmann
	Marit K Ervik	Kommunalsjef helse og velferd
	Odd Erik Røstad	Kommunalsjef oppvekst
	Arnfinn Brasø	Kommunalsjef plan, drift og landbruk

2 DELTAKERE I ROS-ANALYSEN

ENHET/ VIRKSOMHET	NAVN	ROLLE	12.	13.	14.
Fylkesmannen	Henning L Irvung Dag Otto Skar	Beredskapsrådgiver Fylkesberedskapssjef	X		X
NAV	Liv Marit Røstad	Leder NAV Ørland	X	X	X
Kirkekontoret	Hanna Sødal	Kirkeverge			X
IUA	Johan Uthus	Brannsjef			
NVE	Roar M Gartland	Senioringeniør	X		X
Statens vegevesen	Helge A Stabursvik	Plan- og trafikkseksjonen		X	
TrønderEnergi			X		
FosenKraft	Kåre Bulling	Nettleder	X		
BFV	Per Rune Dragesæt	Daglig leder	X		X
AtB	Frode Einar Krokstad	Rådgiver		X	
Ørlandet	Birger Austad	Sjef flyplass drift	X	X	
Hovedflystasjon (ØHF)	Tore Sem Knut Koteng	Sikkerhetsoffiser	X	X	X
Forsvarsbygg	Stig A. Karlsson		X	X	X
Sivilforsvaret	Invitert				
Heimevernet	Invitert				
Lensmann	Rune Halvorsen		X		X

ENHET/ VIRKSOMHET	NAVN	ROLLE	12.	13.	14.
Fosen Helse	Berit G Wiklund	Daglig leder			X
	Liz Raaken	Driftssjef Fosen DMS		X	X
ØMS	Jane Bakken	Avd.leder hjemmetjenesten	X		
	Karen R Aune	Avd.leder institusjon	X		
	Siri E Skaanes	Avd.leder familiesenteret	X		X
	Tone Ø Beistad	Avd.leder legetjenesten	X	X	
	Tove R Berg	Avd.leder			
	Atle Hestnes	oppfølgingstjenesten, Kommuneoverlege	X	X	
IKT	Geir Tillereggen	IKT-leder	X	X	X
Landbruk	Tine Søfteland	Jordbrukssjef	X		
Infotorg ØK	Britt Brevik	Leder infotorg	X	X	
	Kirsten Aune	Leder post/arkiv			X
Plan og forvaltning	Knut Berg	Leder plan og forvaltning	X		
	Oddgeir	Arealplanlegger	X		
	Myklebust				
Brannvesenet	Malene Stræte	Leder forebyggende brannvern	X	X	X
Teknisk drift	Jon Foss	Leder driftsavdelingen	X	X	X
Barnehage	Marita Steen	Styrer Borgen barnehage	X	X	X
Ørland sanitetslag	Mary Ann Hernes	Leder beredskapsgruppa Ørland sanitetslag	X	X	X
Ledergruppa	Snorre Glørstad	Rådmann	X	X	X
	Marit K Ervik	Kommunalsjef helse og velferd	X	X	X
	Odd Erik Røstad	Kommunalsjef oppvekst	X	X	X
	Arnfinn Brasø	Kommunalsjef plan, drift og landbruk	X	X	

SAKSFRAMLEGG**Saksbehandler: Arnfinn Brasø**

Saksnr	Utvalg	Møtedato
14/61	Kommunestyret - Ørland kommune	21.08.2014

**Revisjon av Ørland kommunes overordnede beredskapsplaner.
Finansiering.****Sakens bakgrunn og innhold**

Den nylig gjennomførte oppdatering og revisjon av kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse danner grunnlaget for en revisjon av kommunens overordnede beredskapsplaner.

Basert på det risikobilde som framkommer i ROS-analysen vil det nå være påkrevet å gjennomføre et arbeid knyttet til beredskapsorganisering og -struktur, samt til fornyelse av den overordnede beredskapsplanen som kriseledelsens viktigste verktøy (operative, rollebaserte tiltakskort i tillegg til en administrativ del).

I tillegg burde den overordnede planen for psykososial omsorg (inkl evakuerte og pårørende - senter) samt den overordnede planen for informasjon og kommunikasjon under en krise, vært gjennomgått og fornyet.

Det vil av kapasitetsmessige årsaker være nødvendig å knytte til seg faglig bistand for gjennomføringen av de foreslåtte planrevisjonene.

Kostnadene for bistand knyttet til overordnet beredskapsplan vil være i størrelsesorden kr 200.000 og for psykososial omsorgsplan og infoplan i størrelsesorden kr 300.000.

Administrasjonens vurdering

Administrasjonen vurderer det som kritisk å ikke ha et oppdatert beredskapsplanverk. Det er like før oppstart når det gjelder utbyggingen av flystasjonen med dertil hørende aktiviteter og risikoen for at uønskede hendelser vil inntreffe vil øke betraktelig i tiden framover.

Det er derfor viktig at kommunens beredskapsplanverk kommer på plass så snart som mulig slik at de som har roller i et nytt planverk blir kjent med og får øvd seg i sine roller og sitt ansvarsområde.

Rådmannens innstilling

1. Kommunestyret ber om at rådmannen snarest igangsetter et arbeid for å revidere kommunens overordnede beredskapsplanverk slik det framgår av saksframlegget.
2. Kostnadene med revisjonsarbeidet, inntil kr 500.000, finansieres ifm budsjettjusteringen høsten 2014.

SAKSFRAMLEGG**Saksbehandler: Arnfinn Brasø**

Saksnr	Utvalg	Møtedato
14/62	Kommunestyret - Ørland kommune	21.08.2014

Opparbeidelse av siste del av boligområdet Hovde Sør. Finansiering.

Vedlegg:

1 Reguleringsplan Hovde Sør - kommunestyrevedtak 28.6.12

Sakens bakgrunn og innhold

Første etappe av opparbeidelsen av boligområdet Hovde Sør er fullført. Pr i dag er det under oppføring 1 enebolig, 7 eneboligtomter er tildelt og det er kommet søknad fra utbyggere/entreprenører med ønske om tildeling av 6 av rekkehuskvartalene.

2.etappe av den planlagte utbyggingen av Hovde Sør omfatter den sørligste delen av området og omfatter 24 boenheter. Det har kommet mange henvendelser til kommunen om når det kan forventes at disse tomtene vil bli opparbeidet og lagt ut for salg. Med dette som grunnlag legges det nå fram en sak for kommunestyret for å avklare om anbudskonkurranse for opparbeidelsen av området skal gjennomføres.

Igangsetting av en anbudsprosess vil kunne forplikte kommunen til å gjennomføre arbeidet, og det vil derfor være riktig og nødvendig at kommunestyret, dersom det ønsker opparbeidelsen gjennomført, fatter vedtak om gjennomføring, og om finansiering. Basert på pristilbudene kommunen mottok ifm anbudskonkurransen for opparbeidelsen av etappe 1, vil kostnadene for anbudsdokumentutarbeidelse, samt opparbeidelse og klargjøring av 24 nye tomter, ligge i størrelsesorden 5 mill kroner.

Administrasjonens vurdering

Etterspørselen og pågangen etter tomter på Hovde Sør har vært atskillig lavere enn det som var forventet. Imidlertid ser vi nå at dette er i ferd med å endre seg og i den siste tiden er det søkt om tildeling av ca 40 av de planlagte tomtene i området.

Vi har ved en rekke utbygginger sett at terskelen for byggeaktiviteten i et nytt boligområde senkes betydelig etter at det første byggeprosjektet er kommet i gang. Det er følgelig all grunn til å regne med at etterspørselen vil øke i tida framover.

I et slikt perspektiv vil det være riktig å også opparbeide og tilby den resterende del av boligfeltet Hovde Sør.

Utlysing av prosjektet og gjennomføring av anbudsprosessen vil normalt ta såpass lang tid at hoveddelen av kostnadene vil påløpe i 2015 og det vil følgelig være relevant at finansieringen dekkes over investeringsbudsjettet for 2015.

Rådmannens innstilling

1. Arbeidet med opparbeidelse og ferdigstillelse av boligfeltet Hovde Sør igangsettes snarest.
2. Kostnadene, kr 5.000.000, finansieres over investeringsbudsjettet for 2015.

SAKSFRAMLEGG**Saksbehandler: Arnfinn Brasø**

Saksnr	Utvalg	Møtedato
14/63	Kommunestyret - Ørland kommune	21.08.2014

Endring av betalingsbetingelser for rekkehuskvartaler på Hovde Sør.

Vedlegg:

- 1 Retningslinjer for tildeling av boligtomter Hovde Sør

Sakens bakgrunn og innhold

Kommunestyret gjorde gjennom sitt vedtak 04.04.14 flere endringer i tildelingskriteriene for rekkehusomter på Hovde Sør. Dette ble gjort for å gjøre området mer attraktivt overfor entreprenører og utbyggere slik at utbyggingen av området kunne komme raskt i gang. Det er gitt gode tilbakemeldinger fra næringen på de endringer som ble vedtatt.

Imidlertid er det fortsatt ett av punktene i de nye tildelingskriteriene som det blant aktuelle utbyggere er misnøye med. Det gjelder pkt 4 hvor det heter:

Firma skal legge fram plan for når alle tomtene skal være ferdig utbygget. Dog skal alle tomtene være ferdig utbygd senest innen 2 år etter tildelingsdato.

Før byggestart skal 50% av tomteprisen være innbetalt (tilsvarende halvparten av det antall leiligheter feltet er planlagt for). Resterende betales fortløpende etter hvert som utbygging skjer, dog ikke senere enn 1,5 år etter byggestart.

Det er betalingsbetingelsene, slik de er fastsatt i andre avsnitt i pkt 4 som det er innvendinger til, og som gjør at kommunestyret nå får seg forelagt en sak om hvorvidt det skal lempes på vilkårene for forhåndsbetaling.

Begrunnelsen for entreprenørenes ønske er at de helst vil unngå å måtte forhåndsbetale et beløp i størrelsesorden mellom kr 700.000 og 1,2 millioner uten at de har solgt ei eneste tomt. Dette kan gjøres ved å endre avtalens pkt 4 ved at bestemmelsen om betaling av 50% av tomteprisen ved kontraktsinngåelse utgår, og erstattes med et nytt pkt hvor det fastsettes at oppgjør til kommunen for tomtene skal skje fortløpende etter hvert som utbygging skjer.

Administrasjonens vurdering

Administrasjonen har forståelse for entreprenørenes innspill om å unngå å binde opp kapital i den størrelsesorden det her er snakk om. Selv om det skulle ta litt lengre tid før pengene fra tomtesalget havner på kommunens konto, vil det være mindre krevende enn om utbyggingen av området utsettes og forsinkes.

Tanken med dagens vilkår om 50% forskuddsbetaling er selvsagt å legge et press på utbygger for å få igangsatt arbeidene på tildelt tomt.

Dersom det nå ikke stilles krav om forskuddsbetaling vil det kunne medføre at framdriften ikke blir like viktig for en utbygger enn det vil være med ordningen med forskuddsbetaling. Det er derfor viktig at kravet om 2-årsfrist for ferdigstillelse følges opp.

Administrasjonen vil tilrå at det gjøres endringer i retningslinjene slik at betaling skjer fortløpende.

Administrasjonen vil også anbefale at det tilføyes et nytt pkt 8 i retningslinjene som omhandler begrensninger i mulighetene for utbyggere til å sitte på flere kvartaler samtidig, samt et punkt om opsjon på rekkehuskvartaler.

Rådmannens innstilling

1. Andre avsnitt i pkt 4 i retningslinjene for tildeling av rekkehustomter endres til:
Oppgjør for tomtene skjer fortløpende etter hvert som utbygging skjer. Dog skal alle tomtene være betalt innen 2 år etter tildeling.
2. Nytt pkt 8 i retningslinjene:
Det tildeles bare ett rekkehuskvartal av gangen. Nytt kvartal kan tildeles når minst halvparten av tildelt kvartal er bebyggt. Det gies normalt ikke opsjon på ubebygde kvartaler.

RETNINGSLINJER FOR TILDELING AV BOLIGTOMTER HOVDE SØR, GNR. 66, BNR. 449 M.FL.

Godkjent i kommunestyret:	23.05.2013
1.gangs revisjon:	17.06.2013
2.gangs revisjon:	04.04.2014

Virkeområde

Disse retningslinjer gjelder for tildeling av enebolig og rekkehustomter i reguleringsplan for Hovde sør, gnr. 66, bnr. 449 m. fl.

Generelle vilkår

1. Tildeling av eneboligtomter skal kun skje til privatpersoner. Rekkehustomter selges kvartalsvis til bygningsfirma eller utbyggingsselskap. Tomter selges fortløpende til interessenter.
2. Søkere må være over 18 år. Det kan kun fremmes en søknad per husstand.

Tildeling av eneboligtomter

1. Tomtesøkere gis skriftlig beskjed om hvilken tomt de er tildelt og får en frist på 2 uker til å bekrefte tildelingen. Kommunen sender så skriftlig tildelingsbrev.
2. Tomtene skal betales innen byggestart, men ikke senere enn 4 mnd etter tildelingsdato.
3. Byggearbeidene på tildelt tomt skal være igangsatt innen 6 mnd. fra tildelingsdato. I motsatt fall kan tomte tildeles annen søker.
4. Ved kansellering av tomtekjøp etter at tomte er betalt, kan kommune kreve tomte tilbakeført til kommunen til samme pris/kostnad som ved tildeling.
5. Viderealg av ubebygde tomter er ikke tillatt. Tomt som ikke blir bebygd tilfaller kommunen jf. pkt 3 og 4.

Tildeling av rekkehustomter

1. Tildeling av rekkehustomter skjer fortløpende til fastsatte priser.
2. Bygnings-/entreprenørfirma må tilfredsstille følgende krav for å få tildelt tomter for bygging og salg av boliger:

- a. inneha sentral godkjenning for alle funksjoner og relevante ansvarsområder i minimum tiltaksklasse 1, eller
 - b. tilfredsstillere krav til å få innvilget lokal godkjenning for alle funksjoner og relevante ansvarsområder i minimum tiltaksklasse 1.
3. Utbyggingsselskap må dokumentere at de har avtale med bygningsfirma som tilfredsstiller kravene i pkt. 3. (Selskap som vurderes ikke å ha tilstrekkelig kompetanse og gjennomføringsevne kan avvises.)
4. Firma skal legge fram plan for når alle tomtene skal være ferdig utbygget. Dog skal alle tomtene være ferdig utbygd senest innen 2 år etter tildelingsdato.

Før byggestart skal 50% av tomteprisen være innbetalt (tilsvarende halvparten av det antall leiligheter feltet er planlagt for). Resterende betales fortløpende etter hvert som utbygging skjer, dog ikke senere enn 1,5 år etter byggestart.

5. Byggearbeid for første rekkehusomt skal være igangsatt innen 6 mnd etter tildelingsdato.
6. Hvis byggearbeid ikke er igangsatt innen fristen, kan tomten(e) kreves tilbakeført til kommunen til samme pris/kostnad som ved tildeling.
7. Det er ikke anledning til å videreselge tildelt tomteareal. Tomt som ikke blir bebygd skal tilfalle kommunen jf. pkt. 7